

**UCHWAŁA NR XVIII/111/2016
RADY GMINY PIASKI**

z dnia 21 czerwca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2016-2023.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2016r. poz. 446) i art.19 ust.3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2014 r., poz. 1649 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2016-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Irena Różalska

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO
GMINY PIASKI
na lata
2016 – 2023**

1. WSTĘP I ZAŁOŻENIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO NA LATA 2016- 2023

1.1 Cel PRL

Celem tego planu jest wyznaczenie długofalowych kierunków społeczno -gospodarczego rozwoju gminy i sposobów ich realizacji. Plan ten uwzględnia nie tylko horyzont najbliższych lat, ale odnosi się do inicjatyw, które będą aktualne w następnym okresie programowania. Celem strategicznym Planu Rozwoju Lokalnego jest zapewnienie optymalnego rozwoju inicjatyw w wymiarze indywidualnym i zbiorowym (w sferze gospodarczej i społecznej), którego skutki mają być skierowane w pierwszej kolejności na tworzenie nowych miejsc pracy i zapewnienie jak najlepszych warunków życia jego mieszkańcom oraz poprawę stanu środowiska naturalnego. Cele Planu Rozwoju Lokalnego będą realizowane zarówno ze środków własnych gminy, krajowych (ministerialnych, lub innych pochodzących z urzędów centralnych) i unijnych. Plan Rozwoju Lokalnego ma istotne znaczenie dla szans realizacji zrównoważonego rozwoju gminy. Dokument ten jest wynikiem procesu planowania strategicznego w gminie, podczas którego formułowane są długofalowe cele, ich struktura oraz współzależności, a także jednostki odpowiedzialne za ich wdrożenie. Wymaga zatem przygotowania analizy hierarchii potrzeb i planowanych działań zmierzających do ich realizacji z uwzględnieniem sposobów finansowania. Plan Rozwoju Lokalnego stanowi istotną przesłankę pozytywnych, pożądaných zmian, ułatwiając władzy samorządowej podejmowanie decyzji, które są jasne dla wszystkich mieszkańców. W praktyce niemożliwe jest bowiem pozyskanie środków finansowych z różnorodnych programów pomocowych Unii Europejskiej, bez rzetelnego i jasnego zaprezentowania wizji rozwoju gminy. Dodatkowo dokument ten ułatwia tworzenie studium wykonalności dla inwestycji ujętych w programie, a jednocześnie pozwala na łatwiejsze zawiązywanie porozumień międzygminnych dla przedsięwzięć inwestycyjnych.

1.2. Aktualizacja

Dokument, choć zakłada plan rozwoju do roku 2022, musi być aktualizowany. Dzieje się tak dlatego, że pewne inwestycje zmieniają się (np. brak pieniędzy na ich realizację lub zakończenie ich realizacji) a kolejne rozpoczynają się. To dynamiczny proces i należy każdego roku zastanowić się, czy w przypadku zmian należy je realizować, czy może szukać innych rozwiązań. Zmian należy dokonywać w ostatnim kwartale roku, bo właśnie wtedy samorząd tworzy swój budżet na rok kolejny. Propozycje do Planu Inwestycyjnego może złożyć każdy mieszkaniec. Musi zostać zachowana tylko jedna forma - pośrednictwa, czyli zwrócenia się do samorządu z propozycją, którą zgłoszą radni (np. na wniosek mieszkańca gminy). To w mieszkańcach tkwi siła dokonywania możliwych korekt i realizowania nowych pomysłów, wobec których samorząd nie może pozostać obojętnym.

1.3. Analiza i działania

Nie można dobrze zaplanować rozwoju, nie analizując sytuacji pod względem demograficznym, gospodarczym i finansowym, dlatego też pierwsza część obejmuje opis sytuacji w gminie Piaski na przestrzeni lat 2007 – 2013. Pozwala to zaobserwować zjawiska i tendencje występujące w gminie w ciągu ostatnich lat. Proces tworzenia Planu Rozwoju Lokalnego został zapoczątkowany w 2014 roku, a ukończony w 2015, dlatego też analiza kończy się na roku 2013, a opis inwestycyjny rozpoczyna się w roku 2015.

2. Charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy Piaski

Charakterystyka stanu społeczno-gospodarczego gminy Piaski stanowi tło do rozważań na temat wpływów i wydatków budżetowych w badanym okresie, a także jest podstawą do dalszych planów rozwoju lokalnego.

Charakterystyka gminy obejmuje następujące zagadnienia:

- 1) położenie i historię gminy,
- 2) sytuację demograficzno- społeczną,
- 3) potencjał gospodarczy,

- 4) infrastrukturę społeczną i techniczną,
- 5) zatrudnienie i źródła utrzymania ludności,
- 6) środowisko naturalne i jego ochronę.

2.1. Położenie i historia gminy

Gmina wiejska Piaski położona jest w południowo- zachodniej części województwa wielkopolskiego, w odległości około 70 km od dużego ośrodka jakim jest Poznań. Wchodzi w skład powiatu gostyńskiego, który poza gminą Piaski obejmuje również, gminy miejsko-wiejskie: Borek Wielkopolski, Krobia, Pogorzela, Poniec, Gostyń oraz gminę wiejską: Pępowo, co zostało zaprezentowane na rys.1.

Rys.1. Mapa administracyjna powiatu gostyńskiego

Źródło: <http://www.zpp.pl/powiat/3004>

Gmina Piaski

Historia powstania Piasków¹ sięga XVII wieku, kiedy to kasztelan śremski Karol Koszutski z Pierzchnia, herbu Leszczyce, kierując się chęcią zbudowania miasta na „piaszczystych” nieużytkach w 1773 roku zaczął stawiać pierwsze zabudowania. Ukoronowaniem tych działań było podpisanie przywileju lokacyjnego dla miasta prywatnego o nazwie Piaseczna Góra przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego 15 stycznia 1775 roku.

W okresie zaboru pruskiego Piaseczna Góra otrzymała nazwę Sandberg. Po krótkiej przynależności do Księstwa Warszawskiego, Piaseczna Góra ponownie znalazła się pod zaborami. W roku 1883 miasto zmieniło swój charakter miasta prywatnego i uzyskało większą samodzielność. Okres II wojny światowej to czas licznych represji, zamknięto szkoły i kościoły, wprowadzono godzinę policyjną. Wyzwolenie miasta nastąpiło 27 stycznia 1945 roku. Około roku 1840 podjęto decyzję o zmianie nazwy Piaseczna Góra na Piaski, dalszy ciąg znaczących zmian to utrata praw miejskich 28 maja 1934 roku. Gmina Piaski położona jest w południowej części Niziny Wielkopolskiej, na zachodniej krawędzi Wysoczyzny Kaliskiej, w odległości około 70 km od Poznania. Obejmuje ona obszar 100,7 km² zamieszkały przez około 8700 osób w 28 miejscowościach (w 16 wsiach sołeckich). Centrum administracyjne gminy stanowi miejscowość Piaski zamieszkała przez ponad 3200 mieszkańców. Gmina posiada dogodne warunki do transportu, gdyż znajduje się przy drodze krajowej nr 12. Gmina Piaski charakteryzuje się wyjątkowym krajobrazem. Na nizinym terenie spotkać można niewielkie wzgórza morenowe, bogate w roślinność kompleksy leśne, a także urokliwe obszary nad rzeką Dąbrówką oraz doliną Obry. Brak uciążliwego przemysłu sprawia, że gmina Piaski jest czysta ekologicznie i atrakcyjna pod względem krajobrazowym. Jak w większości gmin Wielkopolskich, rolnictwo stanowi podstawę gospodarki. Większość obszaru stanowią tereny rolne i lasy.

Szkolnictwo

Na terenie gminy Piaski działają trzy zespoły szkół: w Piaskach, Bodzewie i Szelejewie. W każdym z zespołów mieści się zarówno szkoła podstawowa i gimnazjum. Łącznie do tych placówek uczęszcza około 1250 uczniów. Prawdziwą dumą mieszkańców gminy jest obszerny i funkcjonalny budynek szkoły w Piaskach, oddany do użytku w 1999 roku. Tuż obok powstała nowoczesna hala sportowa i kompleks sportowy.

¹ Historia gminy opracowana na podstawie Informatora o gminie Piaski

W gminie funkcjonuje Przedszkole Samorządowe w Piaskach z oddziałami Integracyjnymi z filią w Strzelcach Wielkich. Obejmuje ono opiekę ponad 120 najmłodszych mieszkańców gminy. Szkolnictwo ponadgimnazjalne reprezentuje Zespół Szkół Rolniczych w Grabonogu w ramach którego funkcjonują klasy o profilu rolniczym, ekonomicznym i policyjnym.

Kultura i sport

Działalność kulturalną w gminie prowadzą przede wszystkim: Gminny Ośrodek Kultury w Piaskach oraz trzy biblioteki. W większości wsi sołeckich są też świetlice wiejskie, które proponują różne formy aktywności kulturalnej. Do największych przedsięwzięć kulturalnych w gminie należą Festiwal Muzyki Oratoryjnej na Świętej Górze MUSICA SACROMONTANA, Ogólnopolski Bieg im. Błogosławionego Edmunda Bojanowskiego oraz Zlot Grup Rekonstrukcyjnych i Historycznych Pojazdów Wojskowych STREFA MILITARNA w Podrzeczu. Z imprez lokalnych na wyróżnienie zasługują coroczne Dni Piasków, wzbogacone o Turniej Wsi koncerty, przyciągają tysiące mieszkańców naszego powiatu. Ciekawym miejscem w gminie jest też Muzeum im. Edmunda Bojanowskiego w Grabonogu. Zgromadzono tam dziesiątki cennych zabytków i dokumentów sprzed lat. Muzeum znajduje się w zabytkowym XVIII-wiecznym dworku.

Sport w gminie to przede wszystkim trzy kluby sportowe. Dwa z nich: LKS Korona Piaski i LKS Wielkopolanka Szelejewo, zajmują się piłką nożną, a LKS UKS Bodzewie tenisem stołowym, nową organizacją sportową jest Towarzystwo Rowerowe im. Bł. E. Bojanowskiego organizujące wydarzenia rekreacyjne oraz Stowarzyszenie „Cegielnia”, które jako grupa nieformalna realizowało swe pomysły jednak w czerwcu 2015r sformalizowało działania. Zespoły odnoszą sukcesy na arenach sportowych powiatu, województwa. Sport w gminie rozwijają też wszystkie placówki oświatowe oraz stowarzyszenia działające na terenie gminy typu UKS i LZS

Infrastruktura techniczna

Gmina Piaski posiada bogatą infrastrukturę techniczną, wszystkie z 16 miejscowości sołeckich są w pełni wyposażone w sieć wodociągową. Sieć gazowa niskiego i średniego ciśnienia składa się z ok. 80 km gazociągów rozdzielczych i obejmuje swym zasięgiem całą gminę, zapewniając możliwość wykorzystania gazu na potrzeby komunalne i grzewcze. Przez teren gminy przebiegają również gazociągi

przesyłowe wysokiego ciśnienia. Centrale telefoniczne połączone przewodami światłowodowymi i prawie w całości okablowana sieć telekomunikacyjna zapewniają wysoką jakość usług telekomunikacyjnych i ich powszechną dostępność.

W gminie Piaski działa składowisko odpadów komunalnych. Prowadzone są prace zmierzające do pełnego wyposażenia gminy Piaski w sieć kanalizacji sanitarnej. W chwili obecnej wieś gminna Piaski wyposażona jest w 60% w sieć kanalizacji odprowadzającą ścieki do oczyszczalni w Gostyniu. W system odprowadzania i oczyszczania ścieków oparty na oczyszczalni typu „Bioblok” wyposażona jest również częściowo wieś Szelejewo Drugie i Stefanowo. W najbliższym czasie do sieci kanalizacji w Piaskach podłączona zostanie wieś Bodzewo i Strzelce Wielkie.

2.1. Środowisko naturalne i ochrona środowiska

Gmina Piaski położona jest na styku dwóch prowincji. Część północna leży na Pojezierzu Południowobałtyckim, część południowa natomiast należy do Nizin Środkowopolskich. Ukształtowanie powierzchni terenu jest zróżnicowane jedynie w północnej i zachodniej części gminy. Powierzchnia wysoczyzny morenowej rozcięta jest przez pradolinę Obry i Kani z całym systemem dolin bocznych.

Warunki glebowe gminy są mało zróżnicowane. W podłożu obszarów wysoczyznowych, dominujących w krajobrazie gminy, powszechnie występują gliny, gliny piaszczyste i piaski gliniaste, jedynie lokalnie przykryte warstwą osadów.

Warunki glebowe należy uznać za dobre. Przeważają grunty dobrej i średniej jakości, dlatego też grunty orne zajmują $\frac{3}{4}$ ogólnej powierzchni gminy. Świat zwierząt gminy Piaski jest charakterystyczny dla nizinnych obszarów kraju. W lasach występują jelenie, dziki, daniela, sarny, lisy, borsuki i kuny. Na terenach polnych coraz rzadziej występują zające oraz ptactwo łowne. W dolinach Obry, Kani i Dąbrówki gniazdują liczne gatunki ptaków chronionych: bocian biały, łabędź niemy, czapla siwa, itp. Gmina jest obszarem mało zasobnym w surowce mineralne. Głównym surowcem jest kruszywo naturalne (piaski, żwiry). Samorząd przywiązuje dużą wagę do ochrony środowiska. W 2002r oddano do użytku kolektor ściekowy Piaski-Gostyń, a w 2007r. wysypisko odpadów komunalnych. Za tę inwestycję gmina otrzymała nagrodę Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska.

Sytuacja demograficzno-społeczna

2. ZMIANY DEMOGRAFICZNE

Liczba ludności w Gminie Piaski, według danych GUS wyniosła w 2013 roku 8611 osób co stanowi 11,3% ludności powiatu gostyńskiego. W porównaniu do danych z 2007 roku liczba ludności w gminie Piaski zwiększyła się o 2,9% (274 osób). Wzrosła także liczba kobiet i liczba mężczyzn o 2,9% - 134 kobiet i 140 mężczyzn. W gminie Piaski kobiety stanowią nieznaczną większość (średnio 50,4% w latach 2007-2012) – zob. wykres 1.

Wykres 1. Liczba ludności w podziale na płeć w gminie Piaski w latach 2007-2013

ROK	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
2007	8337	4215	4122
2008	8441	4261	4180
2009	8464	4277	4187
2010	8497	4289	4208
2011	8531	4308	4223
2012	8576	4336	4240
2013	8611	4349	4262
2014	8672	4374	4298

Źródło: GUS, opracowanie własne.

Analiza obecnej struktury wiekowej populacji gminy Piaski (wykres 2) prowadzi do istotnych wniosków związanych z przyszłymi trendami demograficznymi.

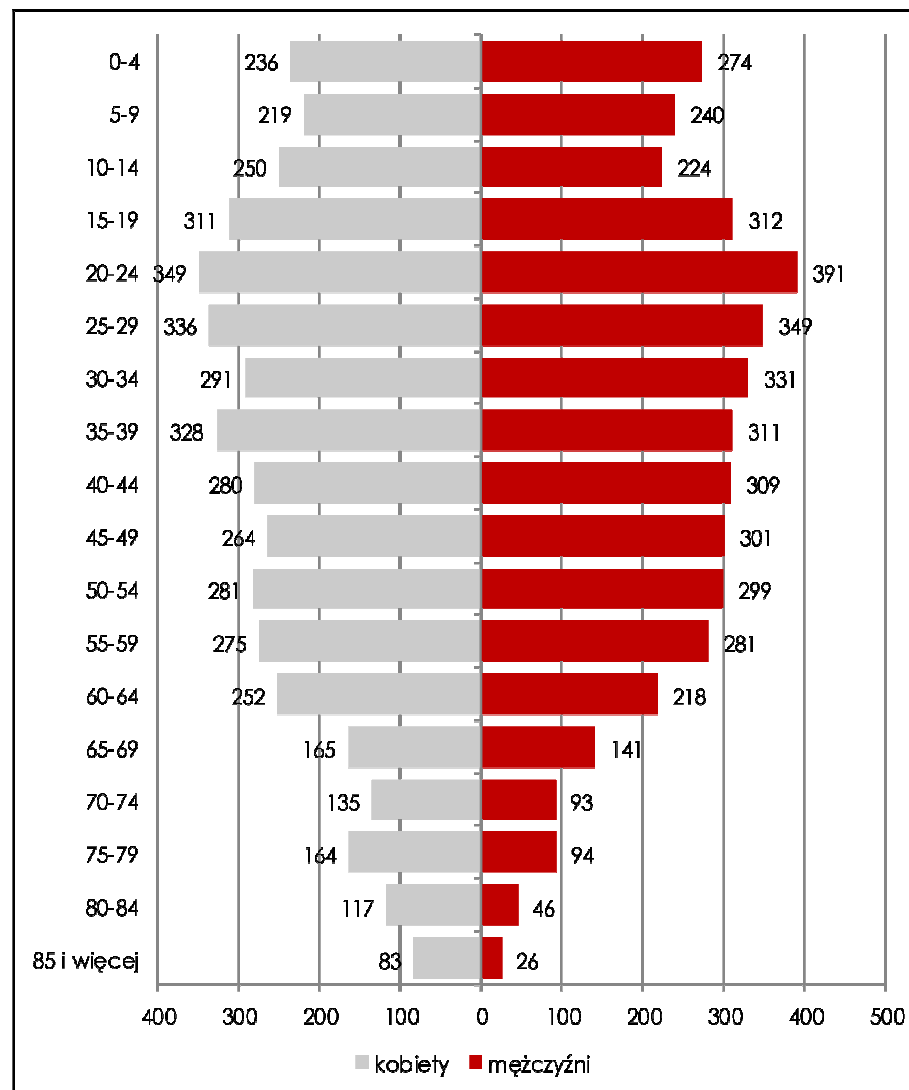
Warto zwrócić uwagę na wyraźne wyż demograficzne w kategorii osób urodzonych w latach siedemdziesiątych (szczególnie w przypadku kobiet) i osiemdziesiątych minionego stulecia. Struktura ta odbiega od proporcji odnotowywanych w województwie, w którym można wyraźnie zidentyfikować dwa wyż demograficzne: lat pięćdziesiątych i wspomniany wyż z lat osiemdziesiątych.

Dane dotyczące liczebności najmłodszych mieszkańców gminy wskazują na utrwalanie się modelu rodziny 2+1, czyli takiego, w którym na dwoje rodziców przypada jedno dziecko, a rzadziej 2+2. Można przypuszczać również, że wyż demograficzny odnotowany w kategorii wiekowej od 0 do 4 lat jest efektem odsuwania w czasie decyzji o potomstwie wśród osób urodzonych w latach osiemdziesiątych. Należy podkreślić, że od 2007 odnotowywany w gminie przyrost naturalny był dodatni i osiągał wysokie poziomy – 3,7 w 2007, 4,6 w 2011 i 6,4 w 2012 roku.

Warto zaznaczyć również, że dane obejmują stan z 2013 roku. Oznacza to, że wyż demograficzny lat pięćdziesiątych również mógł objąć obszar gminy, jednak obecna struktura wiekowa jest także efektem procesów migracyjnych.

Dane dotyczące udziału w ogóle ludności osób z poszczególnych kategorii wiekowych (wykres 3) ukazują trend dotyczący zmian w strukturze wiekowej mieszkańców gminy, a także prognozowanie jej w najbliższych latach. Analiza rozkładu procentowego ludności gminy Piaski w podziale na kategorie wiekowe (wykres 3) wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa. Należy jednak podkreślić, że w porównaniu do danych ogólnokrajowych proces ten postępuje bardzo wolno i obecna sytuacja demograficzna gminy jest dobra. Spośród wszystkich gmin miejsko-wiejskich i wiejskich w województwie wielkopolskim (207 JST), aż 75 miało w 2012 roku wyższy wskaźnik udziału osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem. W analizowanych latach można zaobserwować spadek odsetka liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (o 2,3 p.p) przy jednoczesnym wzroście odsetka liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (o 1,4 p.p).

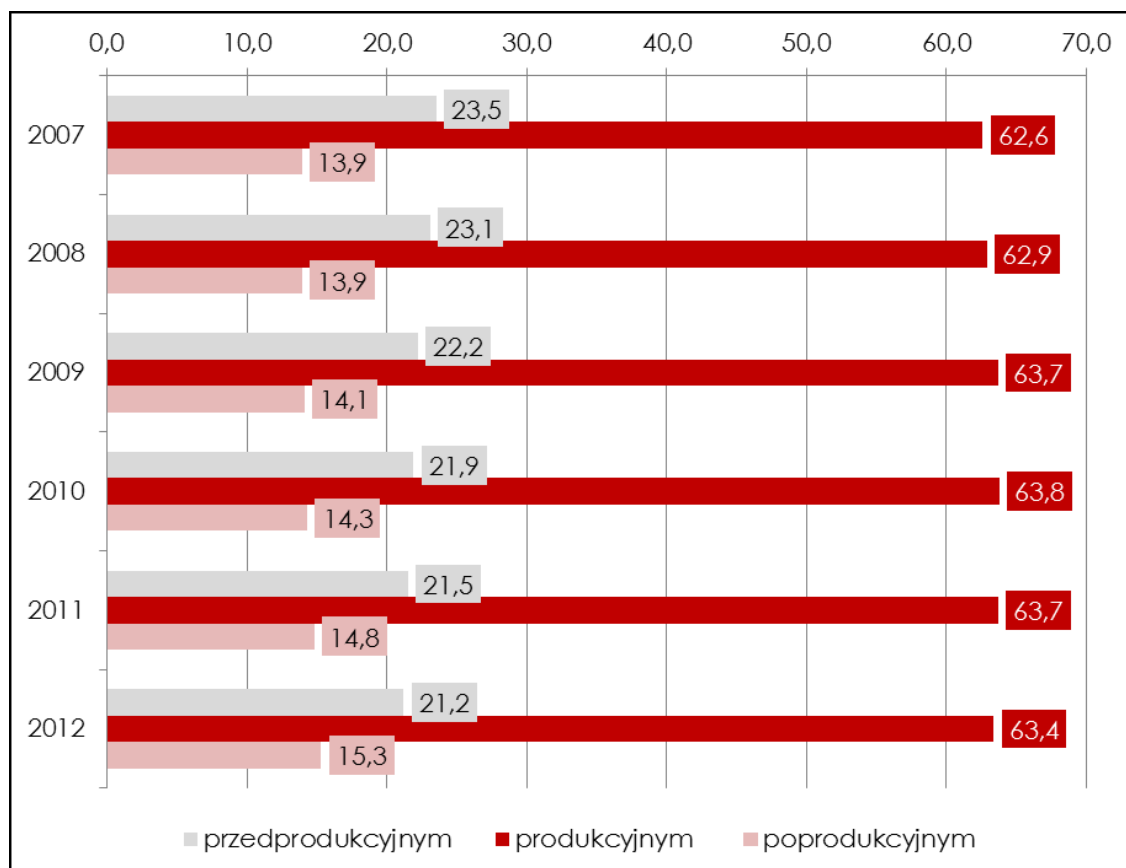
Wykres 2. Struktura płci i wieku ludności gminy Piaski w 2013 roku

Źródło: GUS, opracowanie własne.

Warto dodać, że w wartościach bezwzględnych liczba osób w wieku przedprodukcyjnym stale się zmniejsza – z 1919 osób w 2012 roku do 1824 osób w 2013 roku – przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku produkcyjnym – z 5441 do 5447 osób a liczba osób w wieku poprodukcyjnym z wzrosła z 1316 w roku 2012 do 1340 w roku 2013.

Wykres 3. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Piaski w latach 2007-2012 (w %)

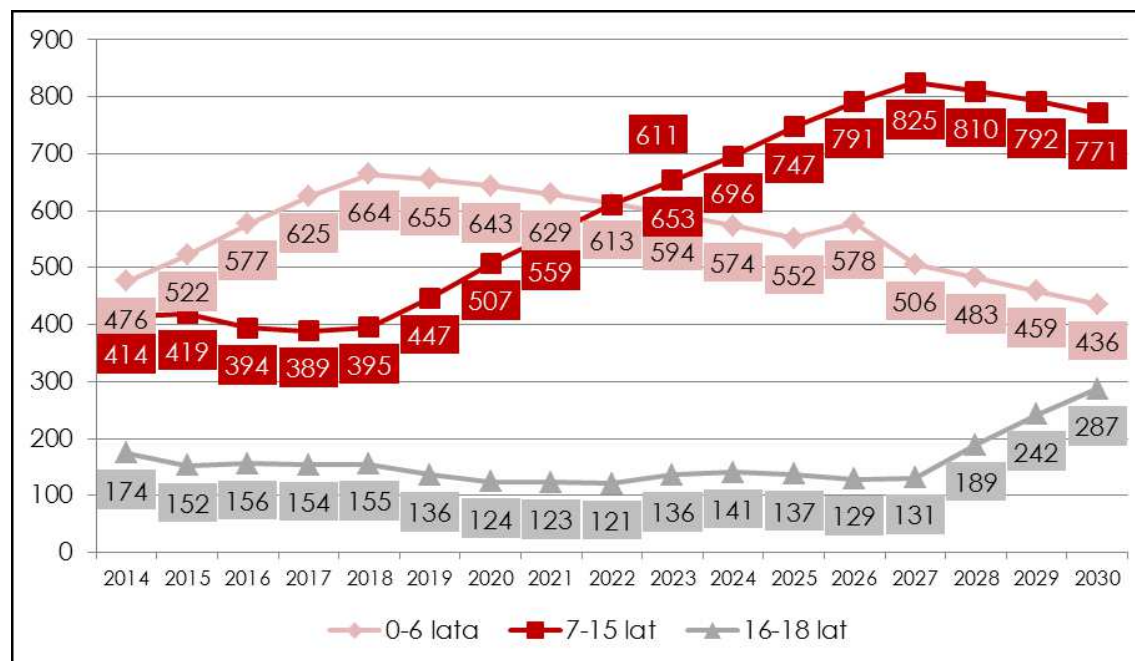

Źródło: GUS, opracowanie własne.

Choć w ogólnodostępnych rejestrach GUS brakuje danych dotyczących prognozowanej liczby ludności na poziomie gmin, pomocne mogą okazać się estymacje przedstawione w aplikacji „Prognozy zapotrzebowania na usługi edukacyjne” opracowanej na zlecenie Ośrodka Rozwoju Edukacji.

Jak wynika z prognozy przedstawionej na wykresie 4 liczba dzieci w wieku 0-6 lat będzie stopniowo rosła do roku 2018, a następnie zacznie systematycznie maleć i do 2030 ulegnie zmniejszeniu o około 8%. Warto wspomnieć o efekcie statystycznym wynikającym z faktu, że osoby te znajdują się wówczas w innej kategorii wiekowej. Należy jednocześnie zaznaczyć, że prognoza jest obciążona błędem wynikającym z przesuwania przez osoby urodzone w latach osiemdziesiątych decyzji o posiadaniu potomstwa.

Wykres 4. Prognoza zmian liczby ludności w wieku od 0 do 6, od 7 do 15 i od 16 do 18 lat w gminie Piaski w latach 2014-2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.prognozademograficzna.ore.edu.pl, *data dostępu: 22.02.2014].

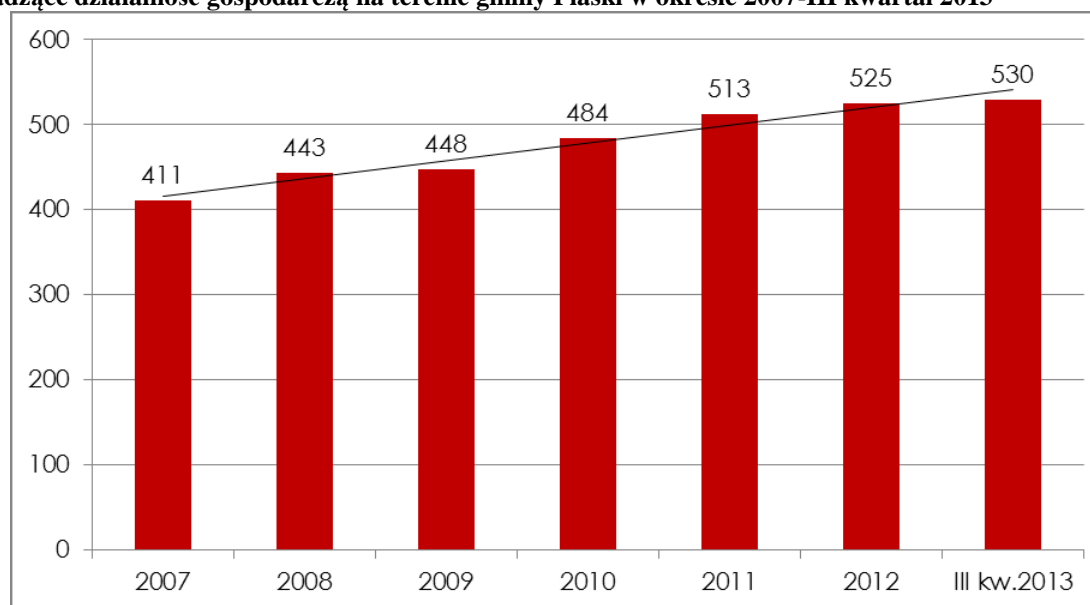
2.3 KONDYCJA SEKTORA GOSPODARCZEGO

Gospodarka stanowi fundament rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Dochody własne generowane przez gminę pozwalają zapewnić odpowiedni poziom usług społecznych, a prawidłowy rozwój gospodarczy determinuje poziom warunków życia i dobrobytu społeczności lokalnej.

Za wskaźnik poziomu szeroko pojętej przedsiębiorczości mieszkańców gminy, a co za tym idzie umiejętności podejmowania samodzielnych działań, odpowiedzialności oraz poczucia wiary we własne siły, może posłużyć liczba osób prowadzących działalność gospodarczą.

Jeżeli porównać wskaźnik liczby osób prowadzących działalność gospodarczą do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym gminy Piaski, okazuje się, że w 2012 roku własną firmę miał co dziesiąty mieszkaniec gminy. Zważywszy na wciąż przeważający rolniczy charakter gminy, można ten wskaźnik uznać za wysoki.

Wykres 5. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na terenie gminy Piaski w okresie 2007-III kwartał 2013

Źródło: GUS, opracowanie własne.

Za bardziej miarodajny wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców gminy należy jednak uznać liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym (wykres 6). W przypadku gminy Piaski okazuje się, że wśród porównywanych gmin osiągnięte w niej poziomy plasują ją w okolicach średniej wszystkich wyników.

W gminie Piaski można obserwować wzrost tego wskaźnika, jest on jednak stosunkowo powolny, w roku 2012 wzrósł o 106 nowych podmiotów gospodarczych w porównaniu z 2009 rokiem. Wzrost ten jest najwyższy względem pozostałych gmin, należy jednak mieć na uwadze liczebność mieszkańców poszczególnych jednostek.

Wykres 6. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Piaski w latach 2009-2012

Rok	Piaski
Nowo zarejestrowane	
2010	9,20
2011	-5,60
2012	-8,90
Wyrejestrowane	
2010	-18,20
2011	8,30
2012	-14,10

Zródło: GUS, opracowanie własne.

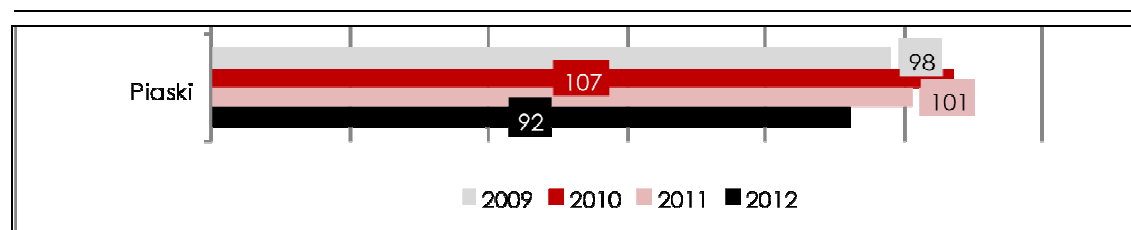
Wykres 7. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminie Piaski w latach 2009-2012

Rok do roku	Piaski
Nowo zarejestrowane	
2010	9,20
2011	-5,60
2012	-8,90
Wyrejestrowane	
2010	-18,20
2011	8,30
2012	-14,10

Zródło: GUS, opracowanie własne.

Można stwierdzić jednoznacznie, że w gminie Piaski zarejestrowano wiele podmiotów gospodarczych prowadzących działalność. Dzięki temu stopa bezrobocia w gminie jest na stabilnym poziomie.

Wykres 8. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności w gminie Piaski w latach 2009-2012

Zródło: GUS, opracowanie własne.

Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminie Piaski w latach 2009-2012

Rok	Piaski
Nowo zarejestrowane	
2010	9,20
2011	-5,60
2012	-8,90
Wyrejestrowane	
2010	-18,20
2011	8,30
2012	-14,10

Zródło: GUS, opracowanie własne.

Analiza uśrednionych danych w odniesieniu do liczby podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych (wykres 8) oraz wykreślonych (wykres 9) z rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności nie oddaje dynamiki zmian w lokalnej gospodarce. Bardziej pogłębiona analiza wskazuje na falowy charakter tych wskaźników. Potwierdzają to dane przedstawione w tabeli 1.

Tabela 1. Dynamika zmian w porównaniu rok do roku liczby podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w gminach miejsko-wiejskich i wiejskich będących członkami LGD Gościnnia Wielkopolska w latach 2010-2012 (w %)

Rok do roku	Dolsk	Krobia	Krzywiń	Pakosław	Pępowo	Piaski
Nowo zarejestrowane						
2010	28,60	26,70	4,30	18,70	7,10	9,20
2011	-29,30	-18,40	-8,20	-24,70	-18,10	-5,60
2012	10,00	12,90	-6,00	-31,30	-23,30	-8,90
Wyrejestrowane						
2010	-77,50	-42,90	-23,50	-15,50	-56,40	-18,20
2011	177,80	37,50	16,90	12,20	0,00	8,30
2012	-25,30	-6,80	-38,20	-27,30	-6,20	-14,10

Kolory zielony kolumnie oznacza wartość najwyższą, a czerwony najniższą.
Źródło: GUS, opracowanie własne.

W gminie Piaski od 2010 roku liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych zmniejsza się. Stałą tendencją spadkową charakteryzują się, oprócz gminy Piaski, jeszcze inne gminy: Pakosław i Pępowo. W pozostałych analizowanych gminach dynamika rejestrowania nowych podmiotów gospodarczych ma charakter falowy.

W przypadku podmiotów wyrejestrowanych, największy wzrost ich liczby w większości analizowanych gmin miał miejsce w roku 2011. W gminie Piaski było ich więcej (o 8,3%) niż rok wcześniej.

W wartościach bezwzględnych liczebność podmiotów gospodarczych w gminie Piaski w roku 2012 wynosiła 675¹. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w gminie Krobia. Z tabeli 2 wynika również, że w przypadku większości porównywanych gmin liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na ich terenie w ostatnich latach wzrastała.

¹ W bazie Centralnej Ewidencji i Informacja o Działalności Gospodarczej figurują 483 podmioty.

Tabela 2. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w gminach miejsko-wiejskich i wiejskich będących członkami LGD Gościnnia Wielkopolska w latach 2009-2012

	Dolsk	Krobia	Krzywiń	Pakosław	Pępowo	Piaski
2009	404	1077	718	338	403	576
2010	446	1138	723	356	433	618
2011	446	1142	715	365	447	650
2012	462	1172	733	377	450	675

Kolory zielony w danej kolumnie oznacza wartość najniższą, a czerwony najwyższą.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Analizując liczbę podmiotów gospodarczych według klas wielkości zarejestrowanych w gminie Piaski w okresie 2009-2012 można zauważyć wzrostowy trend związany ze zwiększeniem się liczby podmiotów gospodarczych. Zwłaszcza wysoki wzrost odnotowuje się w roku 2011 (o 68 jednostek). Na terenie gminy Piaski funkcjonują duże przedsiębiorstwa Simet SA, Przedsiębiorstwo produkcyjne Kaczmarek, Szpital Zakonu Bonifratrów Św. Benedykta Menni w Piaskach.

Tabela 3. Podmioty według klas wielkości gminie Piaski w latach 2009-2012

	2009	2010	2011	2012
ogółem	566	574	642	668
0 - 9	520	526	595	620
10 - 49	46	47	47	48
50 - 249	0	0	0	0
250 - 999	0	0	0	0

Źródło: GUS, opracowanie własne.

Struktura podmiotów gospodarczych w podziale na sekcje PKD2007 wskazuje, że gospodarka gminy Piaski jest związana z przetwórstwem przemysłowym. W gminie Piaski dominuje sektor związany z budownictwem (17%) i handlem (23%). Należy jednak pamiętać, że na terenie gminy Piaski funkcjonują głównie mikro i małe przedsiębiorstwa, a ich wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny jest relatywnie niewielki.

Wiodące branże w gminie Piaski pod względem zatrudnienia to: produkcja bryczek, produkcja opakowań tekturowych (Simet), zakład zajmujący się produkcją rur PCV. Są to zakłady zatrudniające bardzo dużą ilość pracowników.

Przetwórstwo przemysłowe, to kolejny sektor o wysokim odsetku zarejestrowanych przedsiębiorstw (15%), który w gminie Piaski jest najwyższy w porównaniu z pozostałymi gminami. Można przypuszczać, że jest to spowodowane korzystnym położeniem gminy (droga krajowa nr 12 i bliskość Gostynia, siedziby władz powiatu, a przede wszystkim w przeważającej mierze rolniczym charakterem gmin sąsiednich). Warto podkreślić, że Piaski to gmina wiejska, jednakże charakteryzująca się w chwili obecnej wzmożoną aktywnością gospodarczą i ruchem inwestycyjnym w takich wsiach jak Podrzecze, Strzelce Wielkie i Grabonóg. Powstają tam liczne małe przedsiębiorstwa i firmy, a także warsztaty usługowe i hurtownie. Miejscowości te bezpośrednio sąsiadują z Gostyniem i Piaskami tworząc „mikro aglomerację”. Dodać tu należy, że pod kątem uwarunkowań zwłaszcza przyrodniczych i komunikacyjnych mają one też większe szansę rozwoju od pozostałych. Natomiast „tradycyjne” wsie, o *stricte* rolniczym charakterze popadają w stagnację.

Tabela 4. Udział podmiotów gospodarczych wg PKD2007 w gminie Piaski w 2012 roku*

	Piaski
Sekcja A	5%
Sekcja C	15%
Sekcja F	17%
Sekcja G	23%
Sekcja H	4%
Sekcja I	2%
Sekcja J	1%
Sekcja K	2%
Sekcja L	1%
Sekcja M	6%
Sekcja N	2%
Sekcja O	2%
Sekcja P	4%
Sekcja Q	6%
Sekcja R	1%
Sekcje S i T	8%

*W zestawieniu przedstawiono jedynie te sekcje, których udział w strukturze gospodarczej gmin wynosił co najmniej 2%

Kolory zielony w danym wierszu oznacza wartość najniższą, a czerwony najwyższą

Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja C - przetwórstwo przemysłowe

Sekcja F - budownictwo

Sekcja G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Sekcja H - transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J - informacja i komunikacja

Sekcja K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

Sekcja P - edukacja

Sekcja Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Bogate otoczenie okołobiznesowe, filie banków, rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna, głównie w rejonie miasta, mogą wpływać na atrakcyjność gminy Piaski oraz na przedsiębiorczość jej mieszkańców. Stąd też liczba podmiotów gospodarczych w gminie Piaski systematycznie wzrasta.

Tabela 5. Liczba przedsiębiorstw wg sekcji PKD2007 w gminie Piaski w latach 2009-2012

	2009	2010	R-R		2011	R/R		2012	R-R	
			L.	%		L.	%		L.	%
Ogółem	576	618	42	7%	650	32	5%	675	25	4%
Sekcja A	29	29	0	0%	30	1	3%	34	4	13%
Sekcja B	2	2	0	0%	2	0	0%	3	1	50%
Sekcja C	83	98	15	18%	98	0	0%	98	0	0%
Sekcja D	1	1	0	0%	1	0	0%	2	1	100%
Sekcja E	2	2	0	0%	2	0	0%	3	1	50%
Sekcja F	103	109	6	6%	109	0	0%	116	7	6%
Sekcja G	152	154	2	1%	163	9	6%	156	-7	-4%
Sekcja H	12	17	5	42%	22	5	29%	24	2	9%
Sekcja I	8	8	0	0%	12	4	50%	12	0	0%
Sekcja J	2	2	0	0%	5	3	150%	7	2	40%
Sekcja K	15	12	-3	-20%	11	-1	-8%	11	0	0%
Sekcja L	10	10	0	0%	10	0	0%	10	0	0%
Sekcja M	35	34	-1	-3%	38	4	12%	42	4	11%
Sekcja N	8	11	3	38%	12	1	9%	13	1	8%
Sekcja O	11	11	0	0%	11	0	0%	11	0	0%
Sekcja P	24	27	3	13%	27	0	0%	30	3	11%
Sekcja Q	29	33	4	14%	38	5	15%	42	4	11%
Sekcja R	6	7	1	17%	6	-1	-14%	6	0	0%
Sekcje S i T	44	51	7	16%	53	2	4%	55	2	4%

R-R – rok minus rok poprzedni; R/R rok do roku. Kolory zielony w danej kolumnie oznacza wartość najniższą a czerwony najwyższą.

2.4 Infrastruktura społeczna i techniczna

Pogłębiona analiza poszczególnych obszarów społeczno- gospodarczych gminy Piaski pozwoli przybliżyć i określić jej najważniejsze problemy.

Sytuacja demograficzno-społeczna:

Do 2005 roku w gminie Piaski obserwowano duże wahania poziomu przyrostu naturalnego, przy wzrastającej liczbie osób w wieku emerytalnym i seniorów. Od 2006 rok obserwuje się dodatni i wzrastający poziom tego wskaźnika.

Według danych z 2012 roku znaczna część mieszkańców gminy to ludzie młodzi, mający między 20 a 39 lat, którym powinno zapewnić się jak najlepsze wykształcenie oraz wdrażać zadania uatrakcyjniające rynek pracy, by ci najbardziej mobilni mieli wpływ na rozwój gospodarczy.

Potencjał gospodarczy:

Piaski są gminą rolniczą, w której użytki rolne zajmowały według danych z Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 roku $\frac{3}{4}$ jej powierzchni. Sytuacja ta powoduje, że rolnictwo jest jedną z dominujących gałęzi w gminie. Pomimo wzrastającej liczby podmiotów gospodarczych, przedsiębiorstwa w gminie to głównie sektor budowlany oraz szeroko rozumiany handel. Wyżej wspomniane uwarunkowania przestrzenne wzmacniają potencjał rozwojowy sektora przetwórstwa przemysłowego.

Ta sytuacja wpływa na niewielkie możliwości rozwojowe przedsiębiorstw niezwiązanych z rolnictwem, dlatego działania władz gminy skupiają się na promocji wdrażania nowych technologii w rolnictwie i popularyzowaniu wiedzy z zakresu ochrony środowiska, a także wspieraniu kształcenia odpowiednich kadr dla lokalnej gospodarki. Nie oznacza to konieczności kształcenia jedynie w zawodach związanych z rolnictwem. Niezbędne jest stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju i powiązanej z nimi dywersyfikacji kompetencji kapitału ludzkiego.

Infrastruktura społeczna:

Możliwość edukacji dzieci na każdym szczeblu, od przedszkola po szkoły średnie i wyższe, w dogodnej lokalizacji jest dla rodziców istotnym elementem wpływającym na jakość życia. W gminie Piaski w 2012 roku funkcjonowały trzy szkoły podstawowe i trzy gimnazja. Na poziomie

ponadgimnazjalnym działało liceum ogólnokształcące, technikum i zasadnicza szkoła zawodowa w ramach Zespołu Szkół Rolniczych w Grabonogu. Zmniejsza się liczba gospodarstw rolnych, ale zwiększa się ich powierzchnia, co jest bardzo pozytywnym zjawiskiem. Wszystko to związane jest z takimi czynnikami jak mechanizacja, specjalizacja oraz wysoka produkcja rolna. Utworzono na terenie gminy Strefę Aktywizacji Zawodowej w Grabonogu o powierzchni 45,75ha. Powstał już tam pierwszy bardzo duży zakład, który zatrudnia kilkaset osób.

Środowisko naturalne i ochrona środowiska:

Gmina Piaski dysponuje rozległymi terenami zielonymi i krajoznawczymi, co wpływa na jej atrakcyjność jako miejsca turystycznego. W gminie znajduje się Nadleśnictwo Piaski podlegające Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, a także funkcjonujące rozbudowana sieć dróg rowerowych. To sprawia, że gmina ma potencjał do rozwoju sektora turystycznego, który może być jednym z bardziej dochodowych sektorów gospodarki, zwłaszcza że powstają tu szlaki rowerowe, konne i pielgrzymkowe.

Na rozwój gminy ma wpływ wiele czynników związanych m.in. z położeniem geograficznym, sytuacją demograficzną czy aktywnością władz lokalnych. Istotnym aspektem jest również kondycja finansowa danej jednostki samorządu terytorialnego, o której świadczą zwłaszcza dwa wskaźniki: dochody i wydatki gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca (tabela 6). Analiza gospodarowania środkami publicznymi pozwoli na ocenę działalności i określenie możliwości rozwojowych diagnozowanej jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 6. Dochody i wydatki gminy Piaski w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2007-2012 (w zł)

ROK	Dochody na 1 mieszkańca ogółem
	Piaski
2007	2264
2008	2559
2009	2599
2010	2687
2011	2909
2012	3218
	Wydatki na 1 mieszkańca ogółem

2007	2195
2008	2330
2009	2671
2010	2689
2011	2914
2012	3141
Deficyt/nadwyżka	
2007	70
2008	230
2009	-72
2010	-2
2011	-5
2012	77

Kolor zielony w wierszu oznacza wartość najniższą, czerwony – najwyższą.
W części „Deficyt/nadwyżka” kolor zielony oznacza wartości wyższe od 0 (zero), czerwony – niższe od 0.
Źródło: GUS, opracowanie własne.

W analizowanym okresie dochody na jednego mieszkańca w gminie Piaski systematycznie wzrastały. W 2012 roku były one wyższe o 954 zł od wartości odnotowanej w roku 2007. Analizowana zależność w gminie Piaski wskazuje na systematyczny wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków na 1 mieszkańca gminy. W latach 2009-2011 wydatki na 1 mieszkańca przewyższały dochody gminy, a zatem odnotowano deficyt. W ostatnim analizowanym roku nie odnotowano deficytu budżetowego, co miało związek z zakończeniem realizowanych wcześniej inwestycji. Warto zaznaczyć, że w 2014 roku w budżecie zaplanowano na inwestycje blisko pięć milionów złotych.

Analizując dochody gminy, ważną informacją jest udział dochodów własnych, na które składają się przede wszystkim:

- wpływy z podatków lokalnych (tj. podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej, podatku od spadków i darowizn oraz od czynności cywilnoprawnych);

- wpływy z opłat lokalnych (np. opłaty skarbowej, opłaty targowej, miejscowej, uzdrowskiej, opłaty od posiadania psów, eksploatacyjnej, adiacenckiej, za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych itd);
- udział w podatku dochodowym od osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terenie gminy (udział ten wynosi 39,34%) oraz udział w podatku dochodowym od osób prawnych posiadających siedzibę na obszarze gminy (6,71%);
- dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od samorządowych zakładów budżetowych;
- dochody z majątku gminy - np. dochody z najmu, dzierżawy, otrzymanych dywidend czy dochody ze zbycia majątku gminy;
- spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;
- dochody z kar pieniężnych i grzywien;
- 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami;
- odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę - udzielone pożyczki są rozchodami gminy, a ich spłatę zalicza się do przychodów gminy, natomiast odsetki (stanowiące korzyści z udzielonej pożyczki) klasyfikuje się jako dochód gminy;
- odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy, są to zarówno odsetki od zobowiązań cywilnoprawnych, jak i odsetki od zobowiązań publicznoprawnych, a głównie od zaległości podatkowych;
- odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy.
- W opracowaniu dane dotyczące dochodów własnych gmin będą uwzględniać jedynie podział na udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych oraz od osób prawnych (tabela 7), które stanowią kluczowe elementy określające potencjał rozwojowy gmin.

Tabela 7. Dochody własne gminy Piaski w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2009-2012 (w zł)

ROK	Piaski
2007	910
2008	1049
2009	978
2010	1043
2011	1226
2012	1391
Dochody własne gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca - udziały w podatkach od osób fizycznych	
2009	298
2010	294
2011	366
2012	384
Dochody własne gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca - udziały w podatkach od osób prawnych	
2009	7
2010	5
2011	2
2012	4

Zródło: GUS, opracowanie własne.

W latach 2007-2012 wartość dochodów własnych gminy Piaski w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrastała, choć w 2009 roku odnotowano ich zmniejszenie. Mogło mieć to związek ze skutkami ogólnoświatowego kryzysu gospodarczego. Warto dodać, że udział dochodów własnych gminy w dochodach ogółem utrzymywał się w analizowanym okresie na zbliżonym poziomie między 37,6% a 43,2% (tabela 8).

Tendencję spadkową odnotowano natomiast w przypadku udziału dochodów własnych pochodzących z podatków od osób fizycznych. Charakter falowy ma natomiast udział dochodów własnych pochodzących z podatków od osób prawnych w całości dochodów własnych gminy. Należy zauważyć jednak, że jego udział jest niewielki i w analizowanym okresie stanowił mniej niż 1% udziału w ogóle dochodów własnych gminy Piaski.

Tabela 8. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem gminy Piaski w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2007-2012 (w %)

ROK	Piaski
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	
2007	40,2%
2008	41,0%
2009	37,6%
2010	38,8%
2011	42,2%
2012	43,2%
Udział dochodów własnych pochodzących z podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach własnych ogółem	
2007	35,7%
2008	33,2%
2009	30,5%
2010	28,2%
2011	29,8%
2012	27,6%
Udział dochodów własnych pochodzących z podatku dochodowego od osób prawnych w dochodach własnych ogółem	
2007	0,55%
2008	0,86%
2009	0,75%

2010	0,45%
2011	0,14%
2012	0,29%

Źródło: GUS, opracowanie własne.

Z tabeli 9 wynika, że w gminie Piaski wydatki na oświatę i wychowanie mają duży udział w ogóle wydatków gminy, średnio 41,6%. Względnie stały udział w budżecie mają wydatki przeznaczone na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (średnio 9,6%) oraz na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (średnio 3,5%). Szczególną uwagę warto zwrócić na kwestię niskich nakładów na ochronę środowiska, co w kontekście zagrożeń związanych z dużą skalą i intensywnością produkcji rolnej i hodowlanej może negatywnie wpływać na potencjał turystyczny gminy.

W porównaniu do innych gmin powiatu gostyńskiego gmina Piaski najmniej środków przeznacza na ochronę zdrowia.

Choć wśród porównywanych wydatków gminy Piaski na poszczególne, wybrane zadania, pomoc społeczna stanowi drugi obszar pochłaniający największe nakłady finansowe, to ich udział jest relatywnie niski. Może to wynikać z notowanego od 2010 roku relatywnie niskiego udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.

Tabela 9. Udział wydatków na wybrane zadania w Gminie Piaski w latach 2008-2012

ROK	Piaski
Pomoc społeczna	
2008	17,4%
2009	16,7%
2010	14,7%
2011	13,4%
2012	12,9%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	
2008	9,2%
2009	9,1%
2010	9,2%
2011	11,7%
2012	8,9%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	
2008	3,8%
2009	3,0%
2010	3,5%
2011	3,9%
2012	3,2%
Oświata i wychowanie	
2008	43,6%
2009	42,1%
2010	41,0%
2011	39,4%

2012	42,1%
Ochrona zdrowia	
2008	0,4%
2009	0,3%
2010	0,4%
2011	0,3%
2012	0,3%

Zródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Wskaźnikiem szczególnie istotnym przy analizowaniu sytuacji rozwojowej jest relacja pomiędzy wydatkami bieżącymi i środkami przeznaczanymi na inwestycje (tabela 10). Dane te świadczą o zdolności jednostki do podejmowania zadań, których celem jest trwała poprawa warunków życia mieszkańców gminy. Wydatki inwestycyjne mogą być przeznaczane na cele długo- lub krótkookresowe.

Należy wspomnieć, że z roku na rok ich udział procentowy w wydatkach ogółem się zwiększa przy proporcjonalnie zmniejszającym się udziale wydatków bieżących. Taka systematyczna i względnie stabilna zmiana dotyczy gminy Piaski (tabela 10).

Tabela 10. Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych i wydatków bieżących w wydatkach ogółem gminy w latach 2008-2012

ROK	Piaski
majątkowe inwestycyjne	
2008	8,2%
2009	12,3%
2010	11,6%
2011	14,2%

2012	15,0%
bieżące ogółem	
2008	91,8%
2009	87,6%
2010	88,4%
2011	85,4%
2012	83,8%

Zródło: GUS, opracowanie własne.

Tabela 11 zawiera kwoty, które Gmina Piaski pozyskała na różnego rodzaju przedsięwzięcia realizowane przy współfinansowaniu ich ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W gminie Piaski łączna wartość pozyskanych funduszy wyniosła: 2 472 008 zł. Dane te dotyczą lat 2007-2012.

ROK	Piaski
Środki z budżetu Unii Europejskiej ogółem	
2007	89177
2008	0
2009	213928
Środki z budżetu Unii Europejskiej inwestycyjne	
2007	89177
2008	0

2009	15300
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych - dochody razem	
2010	324765
2011	1295535
2012	2527243
Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	
2010	0
2011	811753
2012	1357150
Środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	
2010	48715
2011	61509
2012	175514

Źródło: GUS, opracowanie własne.

Jednym z najistotniejszych czynników gospodarczych na jakie zwraca się uwagę przy ocenie potencjału rozwojowego jest bezrobocie. Jego struktura doskonale odzwierciedla poziom gospodarczy gminy i ma wpływ na jej dalszy rozwój. Wysoki poziom bezrobocia oraz utrzymujący się jego stan może w swej konsekwencji prowadzić do wielu niekorzystnych problemów społecznych i gospodarczych, a także może mieć wpływ na zmniejszanie zainteresowania życiem publicznym wśród mieszkańców.

Tabela 12. Liczba bezrobotnych i udział kobiet w ogóle bezrobotnych zarejestrowanych mieszkańców gminy Piaski w latach 2009-2012

ROK	Piaski
Liczba bezrobotnych ogółem	
2009	398
2010	407
2011	426
2012	442
2013	414
% kobiet	
2009	53,5%
2010	53,6%
2011	53,3%
2012	52,5%
2013	50,2%

Zródło: GUS, opracowanie własne.

W gminie Piaski odnotowuje się wzrost liczby bezrobotnych w latach 2009-2013 (tabela 12), Wysoki jest udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogóle ludności w wieku produkcyjnym (tabela 13).

W trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy są kobiety. Taki stan rzeczy jest efektem między innymi struktury gospodarczej gminy. Wskaźnikiem umożliwiającym ocenę sytuacji na lokalnym rynku pracy jest również udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogóle ludności w wieku produkcyjnym. Jak wspomniano wskaźnik ten w gminie Piaski w analizowanym okresie należy do wysokich. Dane przedstawione w tabeli 13

potwierdzają tezę o szczególnie trudnej sytuacji kobiet na lokalnym rynku pracy. Analiza wskaźników związanych z bezrobociem, rynkiem pracy i wykształceniem skłania władze gminy do wypracowania działań mających na celu poprawę sytuacji zawodowej kobiet mieszkających w gminie. Warto jednak mieć na uwadze aspekt mentalny i kulturowy wynikający z wykonywania pracy we własnym gospodarstwie rolnym, która choć wiąże się z zatrudnieniem, ma mały udział w PKB oraz generuje niewielkie wpływy z podatków – dane przedstawione w tabeli 4 wskazują na wysoki odsetek podmiotów gospodarczych z sekcji T, która obejmuje m.in. działalność gospodarstw domowych produkujących różnorodne wyroby na własne potrzeby.

Tabela 13. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w gminie Piaski w latach 2009-2012

Rok	Piaski
ogółem	
2009	7,4
2010	7,5
2011	7,8
2012	8,1
2013	7,6
mężczyźni	
2009	6,4
2010	6,5
2011	6,8
2012	7,2
2013	7,0
kobiety	

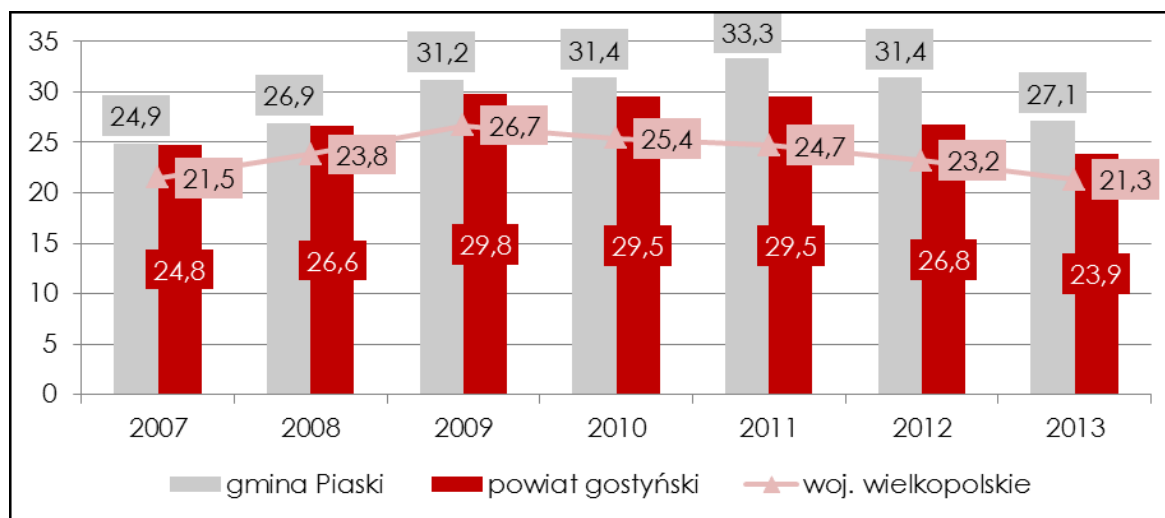
2009	8,5
2010	8,7
2011	9,0
2012	9,2
2013	8,2

Źródło: GUS, opracowanie własne.

Ważnym kapitałem gospodarczym na lokalnym rynku pracy są osoby młode, do 25. roku życia. Im mniej miejsc pracy dla tych najbardziej mobilnych pracowników, tym większe prawdopodobieństwo ich migracji do innych miast, a co za tym idzie, spadku konsumpcji i pogłębianie procesu starzenia się społeczeństwa na poziomie lokalnym.

W gminie Piaski w prezentowanych latach udział osób do 25. roku życia w ogóle bezrobotnych nie przekraczał 35% (wykres 10). Najwyższy wzrost tego wskaźnika dotyczy lat 2010-2012, po czym następuje jego obniżenie do 27,1% w roku 2013. Należy jednak zaznaczyć, że jednym z wyjaśnień faktu obniżania się wartości tego wskaźnika mogą być ruchy migracyjne mieszkańców. Najbardziej prawdopodobnym wyjaśnieniem jest jednak efekt statystyczny związany z przesuwaniem zarejestrowanych bezrobotnych do innych kategorii wiekowych.

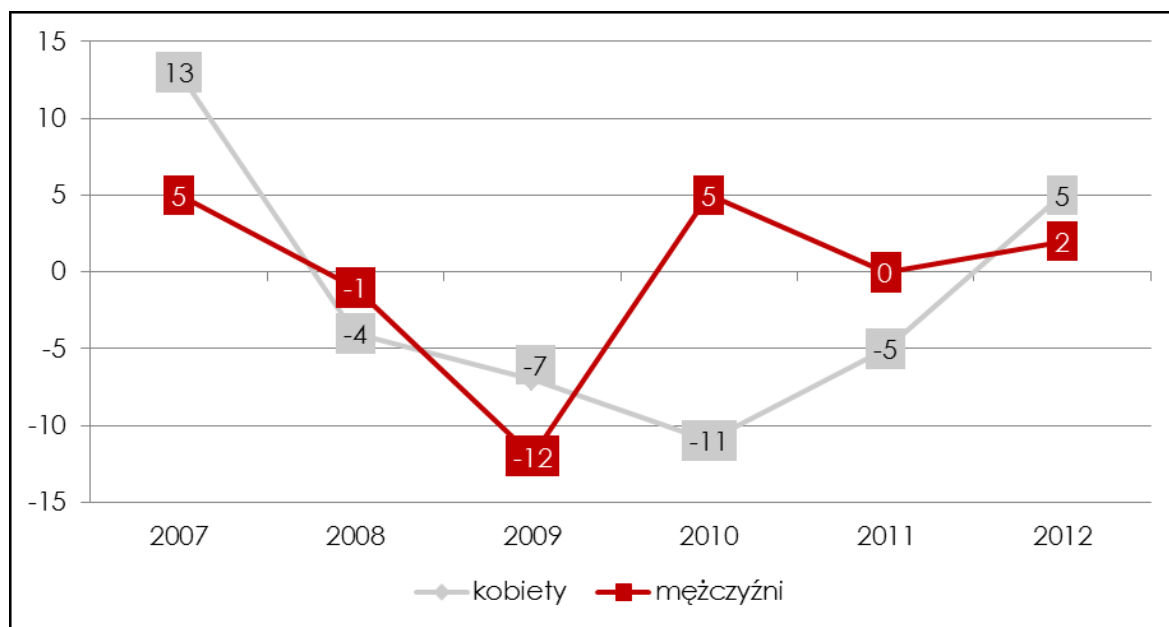
Wykres 10. Odsetek bezrobotnych w wieku do 25. roku życia w ogóle bezrobotnych w gminie Piaski, powiecie gostyńskim i woj. wielkopolskim okresie 12.2007-12.2013 (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Statystyka w Wielkopolsce, dostępny: www.wup.poznan.pl, data dostępu: 22-02-2014

Warto zaznaczyć, że w ostatnich latach (2010-2012) odnotowuje się nie tylko zmniejszenie liczby osób emigrujących z gminy Piaski, ale w 2012 roku saldo migracji wewnętrznych osiągnęło dodatnią wartość (wykres 11). Nie należy na tej podstawie wyciągać wniosku o szczególnym wzroście zainteresowania gminą Piaski, jako miejscem zamieszkania. Liczebność imigrantów wskazywać może raczej na osiedlenie się w gminie nowych rodzin, co wobec bliskości Gostynia można przypisać zjawisku suburbanizacji, czyli rozwoju miejscowości otaczających większe ośrodki miejskie.

Wykres 11. Saldo migracji w podziale na płeć w gminie Piaski w latach 2007-2012

5. KONDYCJA SEKTORA SPOŁECZNEGO

Do sektora społecznego można zaliczyć wszystkie te organizacje, których celem jest działanie zorientowane na rozwój danego obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności i stworzenie dogodnych warunków życia.

Dane o liczbie organizacji, ale także o zakresie ich działania znajdują się na stronie Krajowego Rejestru Sądowego 283, według którego na terenie gminy Piaski funkcjonują 32 stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Zaliczają się do nich:

- Stowarzyszenie Miłośników Świętogórskich Zabytków na Świętej Górze,
- Stowarzyszenie miłośników muzyki świętogórskiej im. Józefa Zeidlera na Świętej Górze,
- Zrzeszenie producentów trzody chlewnej Grupa Piaski w Piaskach,
- Stowarzyszenie Zielona Kohorta na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich powiatu gostyńskiego w Grabonogu
- Stowarzyszenie „MOST” w Piaskach,
- Fundacja „Czas na zdrowie” w Piaskach,
- Stowarzyszenie im. Błogosławionego Edmunda Bojanowskiego w Grabonogu,
- Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie w Marysinie,
- Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „Radość” w Piaskach,
- Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „KRETYWNI” w Piaskach,
- Ludowy Klub Sportowy „KORONA” Piaski w Piaskach,

- Kółko Rolnicze w: Bodzewie, Drzęczewie, Grabonogu, Lipiu, Michałowie, Piaskach, Podrzeczu, Smogorzewie, Strzelcach Małych, Strzelcach Wielkich,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Strzelcach Wielkich,
- Piaskowskie Towarzystwo Rowerowe im. Bł. E. Bojanowskiego
- Stowarzyszenie „Cegielnia”
- Ochotnicza Straż Pożarna w: Bodzewie, Godurowie, Grabonogu, Lipiu, Piaskach, Rębowie, Szelejewie, Smogorzewie, Strzelcach Wielkich.

Działalność tych organizacji dotyczy różnych sektorów, zarówno przedsięwzięć społecznych jak i gospodarczych.

Miarodajnym wskaźnikiem służącym ocenie rozwoju sektora pozarządowego jest liczba organizacji działających na obszarze Gminy.

Rozwój sektora NGO jest warunkowany przede wszystkim przez jakość działalności podmiotów funkcjonujących na danym obszarze. W przypadku gminy Piaski warto wspomnieć o funkcjonowaniu takich podmiotów jak: Stowarzyszenia im. Zeidlera, które otrzymało prestiżową nagrodę „Fryderyk” za wydanie płyty, a także Zielona Kohorta, czy Bonifratski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Kreatywni".

Do stowarzyszeń działających w obszarze gospodarki, mających na celu wsparcie w tym zakresie należą: Stowarzyszenie „Zielona Kohorta” na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich powiatu gostyńskiego w Grabonogu oraz Zrzeszenie producentów trzody chlewnej Grupa Piaski w Piaskach. Obie organizacje mają na celu wspomagać także rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

„Zielona Kohorta” to organizacja mająca na celu wsparcie i rozwój nowoczesnego rolnictwa, a także popularyzacji ekologii, ochrony dziedzictwa historycznego i kulturowego wsi. W swych działaniach skupia się głównie na inspirowaniu i rozwijaniu twórczych inicjatyw zmierzających do przyspieszenia przemian w środowiskach wiejskich, podnoszenia poziomu i ekologicznych metod gospodarowania. W ramach swej działalności stowarzyszenie organizuje wiele szkoleń, warsztatów i konferencji o charakterze edukacyjnym, zajmuje się promocją gospodarstw rolniczych proekologicznych oraz inicjuje i realizuje zadania związane z planowaniem i rozbudową infrastruktury wiejskiej. W

związku z faktem, że jest to stowarzyszenie obejmujące w swych działaniach głównie obszar powiatu gostyńskiego, organizacja ta podejmuje współpracę z lokalną administracją samorządową, innymi organizacjami pozarządowymi oraz z mediami.

Na terenie gminy Piaski funkcjonuje wiele organizacji realizujących swoje działania z zakresu pomocy społecznej. Mają one na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie osób w trudnej sytuacji życiowej, także tych które doświadczyły przemocy w rodzinie oraz aktywizowanie osób niepełnosprawnych. Do takich organizacji należy Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, mający swą siedzibę w Marysinie.

Do ośrodka w Marysinie mogą zgłaszać się osoby, które z różnych przyczyn znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Stowarzyszenie prowadzi także działalność mającą na celu lepsze zrozumienie istoty zjawiska przemocy domowej, a także problemów związanych z chorobą alkoholową, która często do takiej przemocy prowadzi. W tym celu organizuje także szkolenia pracowników socjalnych. BOIK współpracuje z różnymi poradniami (pomocy społecznej, zdrowia psychicznego, uzależnień) znajdującymi się na terenie powiatu gostyńskiego, a także z Komendą Powiatową Policji oraz Sądem Rejonowym w Gostyniu

Kolejną instytucją wspierającą osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej jest Stowarzyszenie „MOST” działające od 2004 roku i mające swą siedzibę w Piaskach. Jego celem jest ogólnie pojęta pomoc osobom potrzebującym poprzez organizowanie pomocy materialnej, żywnościowej, organizowanie szkoleń, spotkań i zajęć edukacyjnych a także imprez rekreacyjnych mających na celu zapobiegać wykluczeniu społecznemu. W swych działaniach obejmuje osoby dotknięte klęską żywiołową, przemocą czy też mieszkańców, którzy nagle znaleźli się na skraju ubóstwa. Wspiera także osoby niepełnosprawne poprzez zapewnienie im opieki zdrowotnej oraz aktywizację ich wśród społeczeństwa. Fundacja zajmuje się także przeciwdziałaniem bezrobociu poprzez promocję zatrudnienia i aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, a także działalnością na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn.

W gminie Piaski działają dwa Stowarzyszenia na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość” (od 2011 roku) oraz „Kreatywni” (od 2012 roku), obie organizacje mieszczą się pod tym samym adresem. Ich celem jest propagowanie inicjatyw i postaw sprzyjających wspomaganie osób z niepełnosprawnością. Szczególnie ważny wydaje się tu, prowadzony przez stowarzyszenie „Kreatywni”, Warsztat Terapii Zajęciowej. Zajęcia prowadzone są dla osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności pochodzących z gmin Piaski, Gostyń, Pogorzela, Pępowo, Borek Wielkopolski i Krobia. Uczestnicy terapii mają do dyspozycji kilka pracowni: muzyczno-komputerową, gospodarstwa domowego, rękodzieła,

ogrodniczą, artystyczną, techniczną, a także pracownię aktywizacji zawodowej. Celem tej pracowni jest przygotowanie uczestników do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej, do pracy chronionej lub w innych zakładach na otwartym rynku, nauki pisania podań, wniosków, nauka zachowania się oraz funkcjonowania w urzędach i zakładach pracy.

Poza zajęciami edukacyjnymi, każdy z uczestników może brać udział w zajęciach ruchowych, a także korzystać z pomocy psychologa. Głównym celem ośrodka jest rehabilitacja społeczna i zawodowa uczestników.

Jak widać na podanych przykładach gmina Piaski ma dość dobrze rozbudowaną ofertę pomocy społecznej poprzez liczne organizacje i stowarzyszenia. Ich działanie jest ukierunkowane na wiele płaszczyzn życia, zwłaszcza społecznego. Pomoc znajdują tu osoby narażone na tzw. wykluczenie społeczne, czyli osoby dotknięte przemocą, ubóstwem, chorobą. Ważnymi instytucjami na terenie gminy wydają się te, które dotyczą problemów istotnych dla społeczności lokalnej, jak przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja zawodowa, szkolenia edukacyjne oraz wsparcie gospodarki rolniczej.

6. PARTYCYPACJA OBYWATELSKA

Uczestniczyć w życiu gminy można na wielu płaszczyznach. Partycypacja obywatelska dotyczy działań podejmowanych przez mieszkańców lokalnej społeczności w celu rozwiązania problemów społecznych, udziału, czy też wpływu na decyzje podejmowane przez władze publiczne, a także kontroli nad nimi. Partycypować można poprzez referenda, konsultacje społeczne, podejmowanie obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej, składanie wniosków i wiele innych.

Frekwencja wyborcza należy do jednych z najważniejszych i najbardziej miarodajnych wskaźników służących określeniu poziomu aktywności obywatelskiej mieszkańców.

Frekwencja wyborcza w gminie Piaski, we wszystkich wyborach samorządowych była wyższa niż średnia powiatu, województwa i Polski (tabela 12). Może to świadczyć o relatywnie dużym poczuciu odpowiedzialności obywatelskiej wśród uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy i o stosunkowo dużym poczuciu wpływu na sprawy gminy.

Tabela 12. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w Polsce, woj. wielkopolskim, powiecie gostyńskim i gminie Piaski w latach 2002, 2006, 2010 (w %)

Wyszczególnienie	2002			2006		2010	
	Wybory do rad gmin I tura	Wybory na wójta, burmistrza, prezydenta miasta		I tura	II tura	I tura	II tura
		I tura	II tura				
Polska	44,1	44,2	35,0	46,0	39,6	47,3	35,3
woj. wielkopolskie	45,8	45,9	35,7	47,1	38,7	47,1	31,5
pow. gostyński	51,3	51,4	39,8	46,6	37,5	48,3	32,7
gm. Piaski	56,3	56,3	55,0	48,2	-	48,3	-

Zródło: PKW, opracowanie własne.

W wyborach do Sejmu i Senatu w poszczególnych latach frekwencja wyborcza w gminie Piaski nie przekraczała 50%, z wyjątkiem roku 2001 (tabela 13). Analiza frekwencji w kolejnych wyborach parlamentarnych w latach 2001, 2005, 2007 i 2011 wskazuje, że najniższą frekwencję odnotowano w wyborach w 2005 roku. Zmniejszenie odsetka osób uczestniczących wobec ogółu uprawnionych do głosowania w odniesieniu do poprzednich wyborów (2007) dotyczy roku 2011. W ostatnich wyborach parlamentarnych frekwencja wyborcza w gminie Piaski była wyższa o 1,3 p.p od odnotowanej w powiecie gostyńskim i o 7,9 p.p. niższa od frekwencji w skali województwa. Dane dotyczące frekwencji w wyborach do Sejmu i Senatu wskazują na mniejsze poczucie sprawstwa wśród mieszkańców gminy na sprawy państwa i świadomość małego wpływu na politykę krajową.

Tabela 13. Frekwencja wyborcza w wyborach do Sejmu i Senatu 2011 w Polsce, woj. wielkopolskim, powiecie gostyńskim i gminie Piaski w latach 2001, 2005, 2007, (w %)

Wyszczególnienie	2001		2005		2007		2011	
	Sejm	Senat	Sejm	Senat	Sejm	Senat	Sejm	Senat
Polska	46,3	46,3	40,6	40,6	53,9	53,9	48,9	48,9
woj. wielkopolskie	49,9	49,9	40,9	40,9	55,1	55,1	49,2	49,2
pow. gostyński	52,0	52,0	35,0	35,0	46,4	46,4	40,0	40,0
gm. Piaski	51,1	51,1	33,2	33,2	44,7	44,7	41,3	41,3

Zródło: PKW, opracowanie własne.

W porównaniu do danych ogólnokrajowych, wojewódzkich i z powiatu gostyńskiego, wybory prezydenckie nie były przedmiotem dużego zainteresowania mieszkańców gminy Piaski. Jedynie w roku 2010 udział procentowy w gminie był wyższy niż ten z powiatu o 1,5 p.p (tabela 14).

Tabela 14. Frekwencja wyborcza w wyborach prezydenckich w Polsce, woj. wielkopolskim, powiecie śremskim i gminie Piaski w latach 2000, 2005 i 2010 (w %)

Wyszczególnienie	2000	2005		2010
		I tura	II tura	
Polska	61,1	49,7	51,0	55,3
woj. wielkopolskie	66,5	51,2	51,4	54,3
pow. gostyński	67,8	46,9	45,5	47,7
gm. Piaski	66,4	46,4	45,9	49,2

Zródło: PKW, opracowanie własne.

Na partycypację obywatelską w wymiarze lokalnym w znacznie większym stopniu wpływają działania władz jednostek samorządu terytorialnego, mające na celu informowanie i zachęcanie mieszkańców do zaangażowania w życie gminy.

Władze samorządowe podejmują działania umożliwiające mieszkańcom współdecydowanie o sprawach gminy: przykładem jest wprowadzenie funduszu sołeckiego.

Angażowanie mieszkańców w podejmowanie decyzji mających wpływ na rozwój gminy wymaga jednak strategii i nie może ograniczać się do działań o akcyjnym charakterze. Niezbędne jest prezentowanie w sposób przystępny i atrakcyjny informacji zarówno o możliwości uczestnictwa w procesie podejmowania decyzji, jak i informacji o korzyściach związanych z taką aktywnością. Należy również wykorzystywać różne kanały komunikacji i sposoby zbierania opinii.

7. WSPÓŁPRACA MIĘDZYSEKTOROWA

Samorząd terytorialny na poziomie gminnym jest jednym z najważniejszych partnerów organizacji pozarządowych. Jest to widoczne w rosnącej liczbie gmin, które dotują realizację zadań przez trzeci sektor. W Polsce wciąż jednak zauważa się małą skalę partnerskich relacji między przedstawicielami obu sektorów.¹

Władze gminy Piaski włączają mieszkańców, przedstawicieli trzeciego sektora i firmy w proces decyzyjny. Wyrazem tego są konsultacje społeczne, ogłaszane na terenie gminy. Od roku 2008 miało miejsce pięć takich konsultacji, dotyczących najważniejszych spraw gminy, ogłoszonych na stronie internetowej gminy. Dotyczyły one spraw związanych z budową obwodnicy Gostynia, spraw związanych z budową dróg krajowych, planu działań na rzecz wpierania, rozwoju i upowszechniania przedsiębiorczości społecznej w Wielkopolsce, a także konsultacje społeczne dotyczące rocznego programu współpracy gminy Piaski z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2010, 2012, 2013 i 2014.

Jak można wnioskować z ogłoszeń zamieszczonych na stronie internetowej gminy², konsultacje dotyczące obwodnicy i dróg cieszyły się zainteresowaniem mieszkańców. Natomiast w sprawie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi nie wpłynęły żadne opinie, sugestie, czy propozycje. Program zaspokaja potrzeby organizacji społecznych.

¹ *Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych. Raport z badania 2012*, s.11, op. cit.

² www.piaski-wplk.pl.

Potwierdzeniem efektywności współpracy, realizacji programów, wsparcia finansowego, pomocy niematerialnej oraz działań partnerskich w gminie Piaski są natomiast wyniki rankingu „Przyjazny Samorząd”. Ranking tworzony jest na podstawie corocznego badania „Monitoring współpracy między organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego” realizowanego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor oraz Departament Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Ranking uwzględnia cztery wymiary współpracy, w ramach których gmina może otrzymać od 0 do 5 gwiazdek. Gmina Piaski została nim odznaczona trzykrotnie: otrzymała Certyfikat „Przyjazny Samorząd 2008”, „Przyjazny Samorząd 2009” oraz Certyfikat „Przyjazny Samorząd 2010”. W tabeli 17 przedstawiono punktację gminy Piaski przyznaną w latach 2008, 2009 i 2010.

Tabela 17. Oceny uzyskane przez gminę Piaski w rankingu „Przyjazny Samorząd” w latach 2008, 2009 i 2010

	2008	2009	2010
Program współpracy	4/5	4/5	4/5
Współpraca finansowa	5/5	4/5	5/5
Wspierające formy współpracy pozafinansowej	4/5	5/5	4/5
Partnerskie formy współpracy pozafinansowej	2/5	4/5	5/5
Wynik ogólny	3,7/5	4,3/5	4,5/5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Certyfikaty Przyjazny Samorząd 2008, 2009 i 2010 Piaski*, dostępne: <http://bazy.ngo.pl/search/info.asp?id=103470>, *data dostępu: 28.02.2014).

Samorząd gminy Piaski był wysoko oceniany, najwięcej punktów uzyskał w 2010 roku, co może świadczyć o nabieraniu doświadczenia w analizowaniu i wyciąganiu wniosków z lat poprzednich. Szczególnie wysoko została oceniona współpraca finansowa, gdzie jedyne zastrzeżenie miało miejsce w 2009 roku i dotyczyło faktu, że poziom finansowania organizacji pozarządowych nie stanowił 1% wydatków bieżących gminy. W 2009 roku nisko oceniono współpracę pozafinansową, jednak w latach następnych samorząd gminy zdecydowanie poprawił swoje wyniki w

tym sektorze. Wszystkie te aktywności świadczą nie tyle o pozytywnych tendencjach obecnych we współpracy administracji samorządowej z trzecim sektorem, ile o rzetelnym spełnianiu ustawowych obowiązków przez przedstawicieli władz gminy.

Gmina została również doceniona za przeznaczanie przez urząd pieniędzy na organizacje samorządowe. W roku 2013 oraz 2014 gmina postanowiła przeznaczyć pieniądze na następujące zadania w zakresie:

- wypoczynku dzieci i młodzieży;
- organizacji pólkolonii dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Piaski;
- wspierania kultury fizycznej;
- organizacja i koordynacja przedsięwzięć sportowych i sportowo rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Piaski;
- organizacja ogólnopolskiej imprezy o charakterze sportowym;
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- organizacja przedsięwzięć służących promocji kultury regionu o zasięgu ogólnopolskim;
- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz
- rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- organizacja przedsięwzięć służących upowszechnianiu historii i kształtowaniu postaw obywatelskich.

W roku 2013 władze gminy postanowiły przeznaczyć na te cele kwotę 165 000 zł. Gmina Piaski brała także udział w projekcie „Akademia Równych Szans” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt ten realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.1. Wyrównywanie

szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty oraz poddziałanie 9.1.2 „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych”. W ramach projektu w szkołach odbywały się dodatkowe zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze z matematyki, informatyki, języków obcych, fizyki, chemii, biologii, przyrody, geografii, języka polskiego, historii oraz zajęć z logopedii, socjoterapii, zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, technik i metod uczenia się oraz zajęć podnoszących umiejętności i kompetencje kluczowe z matematyki, informatyki, języków obcych, fizyki, chemii, biologii, przyrody, geografii, zajęć z poradnictwa zawodowego oraz przedsiębiorczości.²⁹⁶ Szkoły zostały wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny: tablice interaktywne, komputery z oprogramowaniem dydaktycznym, projektory, urządzenia wielofunkcyjne i odtwarzacze CD.

Dane wskazują, że dla władz gminy Piaski priorytetem we współpracy z organizacjami pozarządowymi jest wspieranie jednostek działających na rzecz dzieci i młodzieży, co – uwzględniając zdiagnozowane wcześniej problemy związane ze starzeniem się społeczeństwa oraz wysoką stopą bezrobocia wśród młodych – stanowi pozytywny przejaw troski o młodych mieszkańców. Zdiagnozowane zmiany, jak również zaangażowanie, aktywność i kreatywność organizacji pozarządowych mogą – i powinny - w znaczący sposób wpływać na planowanie rozwoju gminy.

8. Kultura i turystyka

Na terenie Gminy Piaski znajdują się zabytki wpisane do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego. Można spotkać dobra kultury świadczące o bogatej historii regionu. Szczególnie licznie występujące dworki i pałace oraz zabytkowe kościoły czynią powiat atrakcyjnym i ciekawym miejscem pobytu. Wiele z nich objętych jest ochroną konserwatorską i znajduje się w rejestrze zabytków.

Wybrane zabytki kultury materialnej:

Piaski

- 1 „Marysin”- neogotycki zespół zabudowań klasztorno - szpitalnych oo. Bonifratrów, wzniesiony w latach 1892- 1895 z fundacji Marcelego hr. Żółtowskiego z Godurowa,
- 2 Kościół poewangelicki został zbudowany w latach 1755-1782, o konstrukcji szkieletowej.

Bodzewo – pierwsza wzmianka źródłowa odnosi się do 1337 roku. Istnieje tu Dom Dziecka, któremu początek dał Aleksander Kaulfuss tworząc fundację dla sierot. Przy drodze do Pępowa zachował się wiatrak- koźlak z XVIII wieku, natomiast w podwórzu majątku spichlerz z połowy XIX wieku.

Głogówko – pierwsza wzmianka pochodzi z 1512 roku i dotyczy zlokalizowanego tam wówczas drewnianego kościółka. Od XVI wieku przyjęła się też dla tego miejsca nazwa kultowa – Święta Góra. W 1668 roku Adam Konarzewski osadził na Głogówku księży zakonników z Kongregacji Św. Filipa Neri. Był też fundatorem barokowego kościoła i klasztoru. Bazylika zbudowana została na wzór kościoła Santa Maria Della Salute w Wenecji. Składa się z ośmiobocznego korpusu i przylegającego doń prezbiterium. Wnętrze kopuły pokryte jest polichromią Wilhelma Neuhertza z 1746 roku. Tu mieści się obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem z widokiem Gostynia w tle, pochodzącym z 1540 roku. Obecnie obiekty małej bazyliki i klasztoru na Głogówku są jednym z najcenniejszych zabytków kultury sakralnej w Polsce.

Grabonóg – wieś, ok. 3 km na południowy – wschód od Gostynia. Pierwsze ślady osadnictwa sięgają VIII - V wieku p.n.e. W XIII w. przebywali tu często książęta wielkopolscy – Przemysław I i II, a w 1665 roku gościł tu król Jan Kazimierz. W parku krajobrazowym (pow. 2,1 ha) z bogatym drzewostanem zachował się klasycystyczny dworek z ok. 1800 roku, w którym mieści się Muzeum im. Bł. Edmunda Bojanowskiego. W poszczególnych salach muzeum zgromadzono zabytki archeologiczne pochodzące z wykopalisk prowadzonych w Grabonogu, stroje ludowe z regionu biskupiańskiego, rzeźby miejscowego artysty ludowego Walentego z Grabonoga, sprzęty gospodarstwa domowego. W pokoju wyposażonym w meble w stylu bidermajerowskim powstał zbiór książek poświęconych ziemi gostyńskiej i obrazów o

tematyce regionalnej. W oddzielnej izbie przechowywane są pamiątki po wybitnych ludziach okolic Gostynia: Edmundzie Bojanowskim, Stanisławie Helsztyńskim i Franciszku Morawskim. Funkcjonują tu również dwie galerie: malarstwa współczesnego oraz rzeźb ludowych i sakralnych. Obok dworku można obejrzeć maszyny, narzędzia rolnicze, a także dawną kuźnię, miniaturowy wiatrak koźlak oraz kilkanaście uli w kształcie domów, dworów, kościołów- kopii budynków z okolic.

Podrzecze – neogotycki pałac, wzniesiony około 1848 roku dla ówczesnego dziedzica Gostynia Mikołaja Beliny- Węsierskiego. Pałac o rozczłonkowanej bryle, nietynkowany, ozdobiony jest licznymi detalami.

Strzelce Wielkie – kościół parafialny p.w. św. Marcina, zbudowany w latach 1487 – 1490, restaurowany w 1686 roku, powiększony w latach 1902 – 1903. Wieża pochodzi z 1862 roku. W kościele znajduje się późnorenesansowe kamienne epitafium Kaspra Miaskowskiego (1549 – 1622), urodzonego w niedalekim Smogorzewie poety doby baroku.

Szelejewo – zespół pałacowo – parkowy z zabytkowym kościółkiem zbudowanym w roku 1647 z fundacji Andrzeja Pogorzelskiego. We wnętrzu znajdują się powstałe w XVIII w. krucyfiks oraz rzeźba Chrystusa Frasobliwego. Na zewnętrznej ścianie prezbiterium widnieje kamienna rzeźba klęczącej kobiety z pierwszej połowy XVII w.

Wiele zabytków w Gminie Piaski z wyjątkiem obiektów prywatnych lub zaadoptowanych dla celów społecznych, wymaga znacznych nakładów na rewitalizację.

Szlaki turystyczne

Wykaz ścieżek i tras rowerowych w powiecie gostyńskim

1. Powiatowa Trasa Rowerowa (35 km)
2. Ścieżka rowerowa im. Kaspra Miaskowskiego (19 km)
3. „Wiejska dróżka” (8 km)

4. Szlak Czartoryskich (25,5 km)
5. Szlak Powstańców Wielkopolskich (18,5 km)
6. Szlak Mickiewiczowski (24,5 km)
7. Leśna ścieżka edukacyjna (3 km)
8. Trasa wschodnia - bł. Edmunda Bojanowskiego (14 km)
9. Trasa zachodnia - Stanisława Helsztyńskiego (18 km)
10. Trasa Gostyń - Czachorowo (7 km)
11. Ziemiański Szlak Rowerowy (40 km)
12. Euro Velo 9 (40 km)

Ponadto przez teren powiatu przechodzi „Szlak rajdu konnego (łączna długość 204 km)” – w powiecie przechodzi przez gminy Pępowo, Krobia, Piaski. Szlaki turystyczne umożliwiają aktywne spędzanie czasu wolnego. Na trasach umieszczone są tablice edukacyjne, informujące o miejscach wartych zobaczenia ze względów historycznych lub przyrodniczych.

Oprócz wyznaczonych tras rowerowych w Gminie Piaski znajdują się też oznakowane ścieżki rowerowe, służące mieszkańcom przede wszystkim jako trasy dojazdu do pracy, czy szkoły.

Są to ścieżki:

- Piaski – Strzelce Wielkie - 1100 m

- Szelejewo – Lipie - 4000 m

- Grabonóg – Bodzewo - 4500 m

- Grabonóg – Podrzecze – Gostyń - 1200m

Wydarzenia kulturalne mające wpływ na rozwój turystyki:

Festiwal Muzyki Oratoryjnej Musica Sacromontana

Festiwal Muzyki Oratoryjnej Musica Sacromontana wpisał się już w kalendarz ważnych imprez kulturalnych Gminy Piaski – koncerty odbywają się na przełomie września i października. Miejscem koncertów jest Bazylika na Świętej Górze. Odbyły się już dwie edycje Festiwalu. Organizatorem Festiwalu są Kongregacja Oratorium Świętego Filipa Neri w Gostyniu oraz Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Świętogórskiej. Podczas I Festiwalu publiczność zgromadzona w Bazylice mogła usłyszeć prawykonania utworów Jozefa Zeidlera, kompozytora żyjącego na Świętej Górze w czasach W. A. Mozarta. Natomiast podczas II Festiwalu dokonano kolejnych odkryć muzycznych przywracających świetność zapomnianym twórcom – przedstawiono artystyczny dorobek Maksymiliana Koperskiego.

Rozdział IV. ANALIZA SWOT

Priorytet 1 Potencjał ekonomiczny – gospodarczy Gminy Piaski				
Obszary analizy	Silne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
Infrastruktura komunikacyjna	<ul style="list-style-type: none"> - działania samorządu na rzecz obwodnic drogi krajowej nr 12 i wojewódzkiej 434 - rozwinięta sieć dróg - powiązania drogowe między gminami 	<ul style="list-style-type: none"> - odległość od głównych korytarzy komunikacyjnych - „wąskie gardła” komunikacyjne dla ruchu lokalnego i tranzytowego w Piaskach - brak obwodnicy Piasków i Gostynia dla drogi krajowej (12) i wojewódzkiej (434) - niska jakość dróg - słaba komunikacja (niedostateczne połączenia) - niedostateczna ilość miejsc postojowych, głównie dla taboru ciężarowego - brak wystarczających środków finansowych w relacji do gęstości dróg - dekapitalizacja infrastruktury drogowej i kolejowej 	<ul style="list-style-type: none"> - środki zewnętrzne: UE, resortowe, marszałkowskie - wzrost znaczenia drogi nr 434 jako alternatywy dla drogi krajowej nr 5 - powstanie nowych miejsc pracy związanych z rozbudową infrastruktury technicznej - współpraca między JST na rzecz rozbudowy i modernizacji infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> - brak długofalowych planów inwestycyjnych - pogarszający się stan dróg, wobec braku środków finansowych na inwestycje - dalsza degradacja infrastruktury kolejowej - skoncentrowanie wydatkowania środków UE (centralnych i regionalnych) na głównych ciągach komunikacyjnych, ze szkodą dla obszarów peryferyjnych

<p>Współpraca z przedsiębiorcami, instytucje otoczenia biznesu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istniejąca sieć ośrodków otoczenia biznesu - udział gminy w utrzymaniu lokalnych ośrodków otoczenia biznesu - rozwinięta sieć banków i instytucji kredytowo-pożyczkowych oraz poręczeniowych - ulgi podatkowe oferowane inwestorom przez gminę 	<ul style="list-style-type: none"> - brak skutecznych mechanizmów i tradycji w zakresie współpracy z przedsiębiorcami - niewystarczające zaangażowanie przedsiębiorców we współpracę z samorządem - niewielka i mało atrakcyjna oferta dla przedsiębiorstw ze strony samorządu - niewystarczająca oferta okołobiznesowa - niewystarczająca ilość inwestycji zagranicznych i brak „dobrych praktyk” w zakresie współpracy z samorządem - niski stopień powiązań kooperacyjnych - niewystarczający dostęp do informacji związanych z rozpoczęciem i prowadzeniem biznesu na poziomie klas gimnazjalnych i zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość opracowania długofalowych działań na rzecz współpracy - rosnąca rola współpracy i dialogu na linii przedsiębiorca-samorząd - wspólne przedsięwzięcia na rzecz rozwoju regionu – partnerstwo publiczno-prywatne - napływ kapitału zagranicznego - środki zewnętrzne (z UE) jako bodziec do rozwoju instytucji obsługi biznesu, współpracy z samorządem i kooperacji - nowe i innowacyjne formy instytucjonalnych powiązań przedsiębiorstw (np. klastry) - rozszerzająca się oferta dla pracodawców w zakresie pozyskiwania pracowników (np. PUP) - rozwój różnych form wspierania małych przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> - polityka państwa - ograniczony dostęp do środków pomocowych - brak specjalistów - „hermetyczność” przedsiębiorców i brak woli współpracy - nieadekwatna do potrzeb oferta dla przedsiębiorców ze strony instytucji obsługi biznesu - osłabienie pozycji i możliwości instytucji obsługi biznesu - niewystarczające zaangażowanie na rzecz instytucji obsługi biznesu
---	---	---	--	---

<p>Oświata na rzecz przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięte szkolnictwo, podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne - propozycje szkoleniowe dla osób zainteresowanych założeniem firmy - nauka języków jako szansa biznesowa 	<ul style="list-style-type: none"> - wysoki odsetek absolwentów wśród bezrobotnych - brak centrum kształtowania karier - niewystarczająca komunikacja na linii szkoła – przedsiębiorca - niska podaź i niewielkie zainteresowanie kształceniem ustawicznym - niska elastyczność w rozwoju kształcenia zawodowego - niewielkie zaangażowanie uczniów w naukę przedmiotów ścisłych i przyrodniczych - niskie nakłady na wyposażenie pracowni przedmiotów ścisłych 	<ul style="list-style-type: none"> - spadające bezrobocie - zwiększenie elastyczności zatrudnienia - wzrost świadomości co do roli kształcenia ustawicznego oraz zawodowego - rozpowszechnianie modelu: nauka przez całe życie - rozwój gospodarczy - zmieniające się kierunki kształcenia w szkołach 	<ul style="list-style-type: none"> - niechęć bezrobotnych do zmiany statusu i ich roszczeniowa postawa - ucieczka młodych i wykształconych z terenu gminy - starzenie się społeczeństwa - brak motywacji wśród pracowników do przekwalifikowania - wyższe koszty nauki przedmiotów ścisłych i zawodowych
---	--	--	---	---

<p>Współpraca z innymi samorządami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - konwent wójtów i burmistrzów - na ogół pozytywne nastawienie samorządów do współpracy - współpraca inwestycyjna z gminami i powiatem 	<ul style="list-style-type: none"> - brak spójnej wizji współpracy gmin i powiatu - brak założeń i mechanizmów wspólnej promocji oraz lokalnego produktu turystycznego - tendencje do „zawłaszczania” przez samorządy dorobku kulturalnego - brak współpracy w sferach aktywności obywatelskiej i społecznej - brak koordynacji polityk inwestycyjnych i promocji potencjału inwestycyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - wspólne inwestycje i projekty partnerskie - środki UE – wzrost znaczenia współpracy samorządów - wytyczanie nowych terenów inwestycyjnych - potencjał współpracy na rzecz promocji - wspólne działania na rzecz współpracy międzynarodowej m.in. wymiana młodzieży - włączenie do współpracy trzeciego sektora 	<ul style="list-style-type: none"> - potencjalnie największe płaszczyzny konfliktów: drogi, drenaż środków finansowych
<p>Turystyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - duży potencjał turystyki krajoznawczej - turystyka religijna i pielgrzymkowa - zasoby turystyki jeździeckiej - specyfika potencjału: konie-bryczki, rzemiosło - dziedzictwo kulturalne i zasoby turystyczne (architektura sakralna, pałace, dwory, szlaki turystyczne) - rosnąca pozycja Festiwalu Zeidlerowskiego - postać bł. E. Bojanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - brak zaplecza turystycznego - niewystarczająca promocja, słaby dostęp do informacji turystycznej - brak spójnej strategii w zakresie rozwoju turystyki - niskie zasoby dla turystyki wypoczynkowej - niewystarczająca baza noclegowa i gastronomiczna, w tym gospodarstw agroturystycznych - niewielka ilość atrakcyjnych miejsc (brak potencjału dla 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój turystyki festiwalowej - środki UE i z innych źródeł - potencjał wspólnych działań gmin NGO's w zakresie turystyki, produktu regionalnego i rozwoju agroturystyki - działania organizacji pozarządowych - wysokie walory turystyczne ekosystemów - interesujące położenie dla niektórych typów turystyki - rozwój turystyki krajoznawczej, rowerowej, 	<ul style="list-style-type: none"> - inne ośrodki turystyczne w atrakcyjniejszych regionach - wzrastająca konkurencja turystyczna i rywalizacja samorządów w Polsce w obszarze turystyki

	<ul style="list-style-type: none"> - Zlot Grup Rekonstrukcyjnych „Strefa Militarna” - infrastruktura sportowa i rekreacyjna - działająca Lokalna Grupa Działania w ramach LIDERA + 	<ul style="list-style-type: none"> turystyki masowej) i aktywnego wypoczynku - nieuregulowane sprawy własnościowe – pałace, dwory - niski udział turystyki w wartości produkcji lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> jeździeckiej - rozwój agroturystyki - partnerstwo z LGD „Gościnną Wielkopolska” 	
Gospodarka (przemysł, rolnictwo i przetwórstwo)	<ul style="list-style-type: none"> - strefa aktywizacji gospodarczej w Grabonogu - coraz lepszy stan infrastruktury na wsiach - ponadprzeciętna wydajność i jakość produkcji rolnej - duży potencjał przetwórstwa artykułów spożywczych specjalizacja produkcji, produkcja biokomponentów - ośrodki B+R na terenie gminy (rolnictwo) - udział produktów lokalnych w rynkach zagranicznych, - rozwój sektora MŚP 	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom innowacyjności przedsiębiorstw - znaczny odsetek zatrudnionych w rolnictwie i szara strefa - niski poziom wykształcenia - niewystarczająca promocja terenów inwestycyjnych - niska przedsiębiorczość młodych mieszkańców - niski udział mikroprzedsiębiorstw w lokalnej gospodarce - słaby dostęp do informacji i doradztwa - niska rentowność produkcji rolnej i brak stabilizacji - brak dobrych praktyk w zakresie nowatorskich działań (np. w zakresie kooperacji, współpracy, tworzenia związków producenckich) - niska świadomość o konieczności poszukiwania innowacyjnych metod 	<ul style="list-style-type: none"> - środki UE, zwłaszcza dla MŚP - wzrost zamożności społeczeństwa, koniunktura gospodarcza - rozszerzenie rynków i uwarunkowania sprzyjające kreowaniu produktów lokalnych - wzrastający popyt na zdrową żywność - możliwość tworzenia zaplecza kooperacyjnego i podwykonawstwa - obszary wiejskie jako obszary konkurencyjne i atrakcyjne dla zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej - rozwój nowych form działalności np. agroturystyki - rosnący popyt i moda ekologiczną żywność - zwiększenie wymiany handlowej z państwami rozwiniętymi. Konkurencja 	<ul style="list-style-type: none"> - niechęć do współpracy rolników i przedsiębiorców, w zakresie tworzenia grup producenckich, zrzeszania się - słabe perspektywy odnośnie opłacalności produkcji rolnej - wrażliwość lokalnej gospodarki na klęski nieurodzaju polityka państwa w zakresie ubezpieczeń społecznych, fiskalizmu (koszty pracy) - zmieniające się często przepisy dotyczące działalności gospodarczej - narastające problemy melioracyjne - narastająca, ostra konkurencja na rynku produkcyjnym

		produkcyjnych - niewystarczające wsparcie dla firm rozpoczynających działalność mikroprzedsiębiorstw w lokalnej gospodarce	cenowa i jakościowa wymuszą poszukiwanie wciąż nowych rozwiązań - (np. w zakresie zarządzania, marketingu, linii produkcyjnych)	
--	--	--	--	--

Priorytet 2 Rozwój, wspólnota, mieszkańcy

Obszary analizy	Silne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
Edukacja	<ul style="list-style-type: none"> - wykształcona kadra pedagogiczna - bliskość i wielość szkół ponadgimnazjalnych - oferta klas integracyjnych - znaczny poziom inwestycji w bazę materialną szkół - oferta przedszkoli i oddziałów przedszkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku, mała elastyczność kształcenia - ograniczony dialog między szkołami a przedsiębiorcami - brak centrum kształcenia karier - mała różnorodność zajęć pozalekcyjnych - niski poziom polityki informacyjnej w obszarze edukacji - ekonomiczne bariery dostępu do edukacji - niedostateczne dofinansowanie oświaty - nierozpowszechnione kształcenie ustawiczne - niski poziom zabezpieczenia dzieciom i młodzieży dostępu do różnych form spędzania wolnego czasu - niski poziom współpracy między szkołą a rodziną 	<ul style="list-style-type: none"> - promocja zawodów rzemieślniczych - tworzenie szkół niepublicznych z uprawnieniami szkół publicznych - współpraca ze szkołami w kraju i zagranicą - rozwój doradztwa zawodowego w szkołach - nowy okres programowania –Kapitał Ludzki, WRPO i szansa na nowe fundusze dla firm, szkół, - wzrastająca oferta organizacji pozarządowych w zakresie organizacji szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje - środki finansowe na budowanie sieci informatycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - konkurencja ośrodków posiadających jednostki akademickie – „drenaż kadry” - starzenie się społeczeństwa i niski przyrost naturalny - rosnąca atrakcyjność pracy i kształcenia za granicą - brak motywacji kształcenia się i podnoszenia kwalifikacji - przerost zatrudnienia w placówkach oświatowych w związku z niżem demograficznym - malejąca atrakcyjność placowa zatrudnienia w oświacie, w stosunku do innych zawodów - malejące inwestycje materialne w oświacie

<p>Spółeczeństwo informacyjne, wyrównanie szans edukacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowana sieć Internetu - oferta szkół i instytucji szkoleniowych - wyposażenie placówek oświatowych na zadawalającym poziomie - wykwalifikowana kadra pedagogiczno-informatyczna, - działania organizacji pozarządowych i instytucji szkoleniowych - programy stypendialne dla uczniów i studentów - podejmowanie nauki przez uczniów z obszarów wiejskich w szkołach ponadgimnazjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ilość pozalekcyjnych form kształcenia w zakresie informatycznym, w tym skierowanych do osób starszych - zamykanie się na nowe działania zmierzające do wyrównywania szans - nie ma wizji budowy społeczeństwa informacyjnego w skali lokalnej - ograniczony dostęp do infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, zwłaszcza na wsiach - nieliczne ośrodki rozwijające umiejętności interpersonalne i informacyjne - wyższe koszty kształcenia ponadgimnazjalnego dla młodzieży z obszarów wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> - pro- informacyjna polityka UE i innych władz - nowe środki UE na budowę i rozwijanie infrastruktury informatycznej - zdynamizowanie kontaktów między samorządem terytorialnym a organizacjami pozarządowymi - rola nauczyciela jako animatora programów szkolenia informacyjnego, społecznego i obywatelskiego - nacisk w programach operacyjnych na e-edukację 	<ul style="list-style-type: none"> - wysokie koszty usług telekomunikacyjnych - migracja osób przygotowanych do podjęcia działań zmierzających do budowy społeczeństwa informacyjnego - bariery mentalne w podejściu do edukacji - postawa roszczeniowa społeczności lokalnych
---	--	--	---	--

<p>Pomoc i integracja społeczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dobrze funkcjonujący gminny system pomocy społecznej, zabezpieczający potrzeby różnych grup beneficjentów, - wypracowane zasady współpracy między instytucjami różnych szczebli samorządu oraz różnych resortów w zakresie wsparcia dla dzieci, młodzieży i rodzin z problemami, - doświadczona i wyspecjalizowana kadra, - propagowanie idei wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające środki na modernizację istniejącej infrastruktury - niedostateczna liczba pracowników obszaru pomocy społecznej - zbyt niskie płace w gminnym sektorze pomocy społecznej - brak oferty edukacyjnej dla wszystkich środowisk - utrudniony dostęp do zasobów infrastruktury w zakresie współpracy z różnymi środowiskami (sale, centrum animacyjno – edukacyjne - niedostateczna partycypacja niepełnosprawnych w rynku pracy - występowanie bezrobocia długotrwałego oraz zjawiska dziedziczenia bezrobocia - niedostateczne przygotowanie kadry w dziedzinie spraw osób starszych - brak wyspecjalizowanych placówek w zakresie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom - niedostateczne działania w zakresie budownictwa socjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie działań profilaktycznych, zapobiegających patologiom - spadek bezrobocia generującego problemy społeczne - tworzenie zachęt finansowych dla przedsiębiorców w celu zatrudniania niepełnosprawnych lub wykluczonych - wykorzystanie zasobów (wiedzy i doświadczenia) NGOs - środki zewnętrzne (WRPO, UE, PFRON, sektorowe, programy rządowe, itp.) - realizowanie zadań w zakresie pomocy i integracji społecznej wspólnie z NGOs - wspólne występowanie po środki - lokalne i regionalne działania skierowane do kadr pomocy społecznej oraz beneficjentów pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie się zjawiska wykluczenia społecznego - niewystarczająca współpraca władz lokalnych i regionalnych z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych
--	---	---	---	--

Priorytet 3 Jakość życia				
Obszary analizy	Silne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
Funkcjonowanie administracji i promocja gminy	<ul style="list-style-type: none"> - doświadczona kadra - wysoka jakość usług świadczonych przez urząd - dobre wyposażenie urzędów i przygotowanie w zakresie obsługi elektronicznej - dobra baza do wykreowania marki gminy - rozpoznawalne marki niektórych produktów w skali kraju 	<ul style="list-style-type: none"> - brak planów rozwoju lub niezrealizowanie ich założeń - brak praktyki uczestnictwa obywateli w lokalnych procesach decyzyjnych - rotacja pracowników - niedostateczny rozwój społeczeństwa w zakresie <i>e-administracji</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie systemów zarządzania i ich egzekwowanie - rozwój <i>e-administracji</i> - presja na podnoszenie kwalifikacji urzędników i wzrost jakości świadczonych usług publicznych - znaczny potencjał promocyjny, zwłaszcza sfery gospodarczej i kulturalnej - możliwość czerpania wzorców z innych gmin 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość odpływu kadr - wzrastającą konkurencją płacową (z prywatnymi przedsiębiorcami i gminami)

<p>Ochrona środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> - właściwa gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi - dobre zasoby wody pitnej - poziom zwodociągowania - istniejące programy mające na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł pochodzenia rolniczego - duża powierzchnia użytków zielonych - kompleksowa gospodarka odpadami, selektywna zbiórka odpadów 	<ul style="list-style-type: none"> - duża ilość odpadów, także komunalnych - niska lesistość - niska powierzchnia terenów o szczególnych walorach przyrodniczych, prawnie chroniona - brak przedsięwzięć recyklingowych - niski stopień wykorzystania energii odnawialnej - średnia jakość wód powierzchniowych - niska zasobność wód podziemnych i powierzchniowych - niski stopień skanalizowania, nieszczelne szamba - tereny bez sprawnych melioracji - nieekologiczne systemy grzewcze - niedostateczny stopień świadomości ekologicznej społeczeństwa - niska retencja wód 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości ekologicznej - środki UE - zwiększenie nakładów na Ochronę Środowiska - plany w zakresie zbiorników retencyjnych - proces decentralizacji zarządzania środowiskiem - potencjał do produkcji odnawialnych źródeł energii 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększające się zużycie energii - degradacja środowiska spowodowana brakiem nakładów na jego ochronę - wysoki koszt nakładów - brak programów OS co może uniemożliwić uzyskanie środków UE - dalsza dewastacja środowiska naturalnego - istnienie obszarów glebowych zagrożonych erozją - stosowanie środków ochrony roślin i nawożenia w rolnictwie - plany budowy kopalni Krobia – Miejska Górka
----------------------------------	--	--	---	---

<p>Sport i rekreacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - system szkolenia młodzieży - duża ilość klubów sportowych - duża liczba uczniowskich klubów sportowych - działające Ludowe Zespoły Sportowe - sale sportowe przy szkołach - powstające place zabaw z bogatą ofertą dla najmłodszych - spora liczba ścieżek i szlaków rowerowych - relatywnie dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna 	<ul style="list-style-type: none"> - niskie nakłady na sport - brak obiektów sportowych na terenach wiejskich - zaniedbana infrastruktura rekreacyjna - zaniedbane szlaki rowerowe i ścieżki - niedostatecznie rozwinięty w społeczeństwie model na zdrowy i aktywny tryb życia - słaba oferta rekreacyjno-wypoczynkowa 	<ul style="list-style-type: none"> - bliskość dużych aglomeracji miejskich - zainteresowanie rozwojem sportu i moda na jego uprawianie - środki zewnętrzne - większe środki w budżecie ministerstwa sportu na budowę boisk wielofunkcyjnych - spore możliwości na powstawanie nowych miejsc rekreacji - współpraca ze stowarzyszeniami w przygotowaniu produktów (miejsc, programów) - popyt na usługi rekreacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> - niskie nakłady na sport - niskie dochody ludności, co wpływa na model życia - mała liczba godzin w-f w szkołach
<p>Obszary wiejskie – najmniejsze wspólnoty lokalne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięte rolnictwo i kultura rolna - zrównoważona sieć osadnicza - relatywnie wysoki stopień uzbrojenia terenów wiejskich - tradycje samoorganizacji - fundusz sołecki 	<ul style="list-style-type: none"> - „przywiązanie” do tradycyjnej roli wsi w gospodarce - niski poziom wykształcenia - dekapitalizacja infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej - niewielki udział działalności pozarolniczej - przerost zatrudnienia - niewielkie zaangażowanie młodzieży w życie społeczne lokalnych wspólnot 	<ul style="list-style-type: none"> - powstanie miejsc pracy poza rolnictwem - polityka UE w kierunku ekstensywnego rolnictwa, z zachowaniem walorów środowiska naturalnego - wzmacnianie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich - rozwój agroturystyki – powielanie „dobrych praktyk” - produkcja zdrowej żywności - zwiększenie roli aktywnego wypoczynku - renesans dawnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wyludnianie wsi - utrwalanie tradycyjnego charakteru rolnictwa - niski poziom dochodowości rolnictwa - ubożenie ludności wiejskiej - utrudniony dostęp do edukacji, technologii informatycznych - utrwalenie postawy roszczeniowej i „zamknięcie” na zmiany

			<p>tradycji, zwyczajów</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich 	
Kultura	<ul style="list-style-type: none"> - bogate dziedzictwo kulturalne - liczne i atrakcyjne zabytki (sakralne) - festiwal Zeidlerowski - dni Piasków - Zlot Rekonstruktorów Historycznych „Strefa Militarna” - działający dom kultury i biblioteka - animatorzy, stowarzyszenia i fundacje organizujące i wspierające działalność kulturalną 	<ul style="list-style-type: none"> - brak imprezy promującej gminę - niska edukacja kulturalna - brak młodych wykwalifikowanych menagerów kultury - małe – słabe zaplecze wiejskich placówek kulturalnych - brak starań o wytworzenie nowych produktów (imprez, festiwali, przeglądów) – powielanie starych wydarzeń - niskie nakłady na promocję działań, wydarzeń i ludzi związanych z kulturą - słabo rozwinięty amatorski ruch artystyczny - niewykorzystanie lokalnych amatorów – artystów - dekapitalizacja infrastruktury kulturalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - kulturalne produkty lokalne - wyszukanie produktów kulturalnych drzemających w regionie - możliwość pozyskania środków zewnętrznych - edukacja młodszych pokoleń - środki na kulturę w WRPO, Ministerstwie Kultury, Polskim Instytucie Filmowym - wspólne działania Instytucji kulturalnych i przedsiębiorców i NGO - rosnące zaangażowani NGO's 	<ul style="list-style-type: none"> - skromne środki finansowe - brak współpracy z domów kultury z organizacjami pozarządowymi - traktowanie organizacji pozarządowych jako konkurencji - marginalizacja rodzimej lokalnej kultury - słaba infrastruktura
Bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - profesjonalizm służb ochotniczych, - wyposażenie ich w sprzęt, - sprawne rewir policji na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - przestępczość wśród młodzieży, - niski stan świadomości społecznej na temat ratowania życia ludzkiego, - brak wyrobienia postaw obywatelskich wśród 	<ul style="list-style-type: none"> - edukacja, - zwiększenie nakładów na bezpieczeństwo, - środki zewnętrzne, - spójne regulacje 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost natężenia ruchu, - pogłębianie się patologii, w tym związanych z ze złą sytuacją bytową

		młodych - brak zaangażowanie stowarzyszeń w działania prewencyjne	prawne, - poprawa stanu technicznego dróg, - działalność profilaktyczna, - spadek bezrobocia,	
--	--	--	--	--

PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO GMINY PIASKI

Uwzględniając oczekiwania i potrzeby, stan wyjściowy, czynniki wewnętrzne, w tym zwłaszcza sytuację finansową gminy, czynniki zewnętrzne, nie jest możliwe usatysfakcjonowanie wszystkich odbiorców polityki rozwojowej. Stworzenie najlepszych warunków do powstawania nowych miejsc pracy oraz dla stabilnego wzrostu gospodarczego, jak również osiągnięcie możliwie najwyższej jakości życia, jest czynnikiem determinującym lokalne władze samorządowe do dokonywania nieustannych wyborów. Wybory te nie są jednoznaczne, często trudne politycznie i niełatwe w odbiorze społecznym. Dylematy rozwojowe zależą od poziomu wiedzy, kwalifikacji, zdecydowania, a zwłaszcza wizji rozwoju, zależy, czy dylematy zostaną rozstrzygnięte z korzyścią dla lokalnej wspólnoty.

Poniżej wskazano wybrane dylematy:

- Koncentracja na zasadach efektywności, czy zasadach zaspokajania potrzeb.
Dylemat ten sprowadzać się może np. do kwestii inwestowania w obszar, który już obecnie ma znaczną przewagę konkurencyjną w regionie. Można inwestować tam, gdzie sytuacja społeczna czy gospodarcza jest najgorsza. Sprowadzając tę kwestię do zagadnień związanych z rynkiem pracy, powstaje dylemat czy likwidować bezrobocie w miejscu występowania, czy poprzez wspieranie mobilności mieszkańców?
- Koncentracja wyłącznie na bieżących potrzebach gospodarki może oznaczać słabsze fundamenty pod przyszły rozwój. Pojawia się więc dylemat podejmowania koniecznych – z punktu widzenia opinii publicznej – inwestycji, zwłaszcza infrastrukturalnych widocznych zaraz po ich zakończeniu, czy inwestycji w postaci nowoczesnej edukacji, których owoce można zbierać dopiero w przyszłości. Dobrym przykładem jest właśnie „rozkład” środków przeznaczonych na projekty „twarde” tj. inwestycje, których efekty są bardzo konkretne, szybko widoczne i na projekty „miękkie” np. edukację czy szkolenia, których efekty są widoczne dopiero po latach.
- Kolejny dylemat dotyczy tego, czy podejmować działania w większym stopniu obliczone na łagodzenie nierówności społecznych, czy wdrażać rozwiązania aktywizujące bierne grupy społeczne?

- Jak promować rozwój nie zaniedbując ochrony środowiska i zasad zrównoważonego rozwoju? Dylemat ten może mieć odzwierciedlenie w inwestycjach. Zazwyczaj inwestycje proekologiczne, np. wykorzystanie źródeł odnawialnej energii w systemach ciepłowniczych, są droższe od tradycyjnych, rodzi się zatem „pokusa” sięgania po najtańsze rozwiązania. Inwestycje proekologiczne służą jednak przyszłym pokoleniom i mają realny, choć często mało dostrzegalny, wpływ na nasze otoczenie, stąd wymagają również pilnej uwagi. Poza tym najczęściej wiążą się one z wykorzystaniem nowych technologii, co ma równie istotne znaczenie.
- Dylematem jest również sposób realizacji działań i wykorzystania dostępnych środków. Czy dostępne środki koncentrować na wybrane nieliczne, ale duże projekty inwestycyjne, czy też dać możliwość finansowania wielu małych projektów.

WSKAZANIE OBSZARÓW WSPARCIA

1. Zwiększenie konkurencyjności gminy Piaski

Gmina znajduje się na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych kraju. Konkurencyjność i pozycję gospodarczą regionu można budować poprzez odpowiednie działania, służące wzrostowi przedsiębiorczości. Do najważniejszych czynników kształtujących konkurencyjność, obok kapitału ludzkiego oraz szeroko rozumianej infrastruktury, należą różnorodność i nowoczesność struktury gospodarczej, a także wyspecjalizowane otoczenie biznesu. Działania, które pójdą równoległe, zarówno w kierunku wzmocnienia instytucji otoczenia biznesu jak również rozbudowy infrastruktury, zwłaszcza zlokalizowanej przy terenach inwestycyjnych, podniosą atrakcyjność inwestycyjną regionu, przyczyniając się do zwiększenia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

Gmina Piaski w porównaniu do gmin sąsiednich cechuje relatywnie niska przedsiębiorczość. Lokalne społeczeństwo nie wykazuje w podobnej, co gdzie innej skali gotowości do podejmowania ryzyka zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Funkcjonuje też na lokalnym rynku stosunkowo mało najmniejszych podmiotów gospodarczych – mikroprzedsiębiorstw, co nie pozostaje bez wpływu na rynek pracy. Aby zmienić te tendencje należy wzmocnić instytucje otoczenia biznesu, które mogą służyć pomocą i wsparciem dla powstających firm – te bowiem szybko muszą się odnaleźć na konkurencyjnym rynku.

Istotnymi uwarunkowaniami przyspieszenia rozwoju i podnoszenia konkurencyjności gospodarki są dostępność i stan infrastruktury. Infrastruktura techniczna wymaga modernizacji oraz rozbudowy, generując przy tym znaczne koszty, przekraczające znacznie

możliwości finansowe gminy. Sprawna i nowoczesna infrastruktura komunikacyjna umacniać będzie spójność gminy i powiatu, a także umożliwi dyfuzję rozwoju. Priorytetami inwestycyjnymi powinny być objęte drogi, które tworzą trasy komunikacyjne o znaczeniu lokalnym i regionalnym.

Nie ulega wątpliwości, że infrastruktura jest jednym z podstawowych czynników decydujących o konkurencyjności danego obszaru. Do najważniejszych należą infrastruktura transportowa, łączności, energetyczna, ochrony środowiska oraz społeczna. Decydują one o trzech najważniejszych elementach konkurencyjności regionu:

- zewnętrznych i wewnętrznych powiązaniach komunikacyjnych,
- atrakcyjności inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- atrakcyjności zamieszkania.

W *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku* stwierdza się, że Wielkopolskę cechuje zły stan powiązań komunikacyjnych wewnątrz regionu, w tym zwłaszcza w odniesieniu do powiązań na linii północ-południe. W te ograniczenia wpisuje się gmina Piaski. Droga wojewódzka nr 434, mogąca pełnić dogodną rolę alternatywną dla drogi krajowej nr 5, właśnie w Gostyniu napotyka na „wąskie gardło”. Zmniejsza to atrakcyjność inwestycyjną powiatu i gminy.

Pobudzaniu przedsiębiorczości będzie służyć także łatwiejszy dostęp do wysokiej jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu, ułatwienie możliwości finansowania inwestycji, działania na rzecz rozbudowy nowoczesnej infrastruktury dla prowadzenia działalności gospodarczej oraz pomoc w dostępie do wiedzy i doradztwo. Rozwojowi przedsiębiorczości sprzyjać będzie zwiększenie zakresu wykorzystania usług publicznych *online*.

We wspieraniu potencjału ekonomicznego niezbędna jest współpraca jednostek samorządu terytorialnego. I tak stworzenie czy rozwijanie konkurencyjnego w skali województwa obszaru inwestycyjnego przekraczać może możliwości danego samorządu. Fuzja potencjałów, możliwości i uprawnień może stworzyć odpowiednią synergię. Ma to szczególne znaczenie – i jest odpowiednio promowane – w przypadku starań o pozyskanie środków unijnych na np. rozbudowę infrastruktury technicznej. Nie można również zapominać, że rynek produkcyjny i rynek pracy mają charakter ponadgminny, a zatem partykularyzmy muszą w uzasadnionych przypadkach ustępować tym działaniom, które przyniosą największe efekty mnożnikowe i rozwojowe, choć będą realizowane w sąsiedniej gminie. Lepiej bowiem wspierać „bieguny

rozwoju”, jednocześnie ułatwiając mobilność mieszkańców – co umożliwi dojazd do pracy poza miejscem zamieszkania.

W sytuacji niewystarczająco wykształconego rynku pracy i wysokiego bezrobocia strukturalnego występującego na obszarach wiejskich, niezbędna jest realizacja inicjatyw w zakresie: tworzenia nowych miejsc pracy, kształcenia ustawicznego, a także zawodowego osób pracujących w rolnictwie i poza nim, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców obszarów wiejskich oraz innych inicjatyw służących rozwojowi kapitału ludzkiego.

Polska, powiat gostyński, a więc i gmina Piaski muszą sprostać dokonującym się przemianom strukturalnym na obszarach wiejskich. Chodzi z jednej strony o działania, które te zmiany będą wspomagać, z drugiej o wykorzystanie potencjału tych obszarów dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Istotne różnice w poziomie rozwoju występują w relacjach miasto-wieś. Dysproporcje te są widoczne, zarówno w zakresie infrastruktury technicznej, jak i w sferze społecznej. Zadania powinny się koncentrować na tworzeniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy poza rolnictwem, ochronie środowiska, edukacji młodego pokolenia, kształceniu ustawicznym, stworzeniu warunków lepszej dostępności do podstawowych usług. Równolegle powinny zostać podjęte działania skoncentrowane na zmniejszeniu dysproporcji w zakresie rozwoju zasobów ludzkich.

W obszarze instytucji świadczących wsparcie dla przedsiębiorstw zwraca uwagę, że ich oferta nie zawsze dostosowana jest do potrzeb przedsiębiorstw, co wynika poniekąd z ich dość słabej pozycji na rynku i kondycji finansowej. Otoczenie regulacyjne sektora przedsiębiorstw jest niestabilne i tworzy nieprzyjazne warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej, stawiając szereg barier administracyjnych i prawnych – w szczególności w przepisach podatkowych. Częściowemu ograniczeniu oddziaływania tych negatywnych czynników dla rozwoju przedsiębiorczości powinno służyć wzmocnienie dostosowanego do potrzeb przedsiębiorców spójnego systemu otoczenia biznesu.

Turystyka jest dynamicznie rozwijającą się dziedziną gospodarki. Różnorodność walorów turystycznych i kulturowych powiatu i gminy jest istotnym, ale w niewielkim stopniu wykorzystywanym potencjałem rozwojowym. Wynika to ze słabości infrastruktury oraz z faktu, iż potencjały przyrodniczy i kulturowy w niewystarczającym stopniu przestrzegane są w kategoriach ekonomicznych oraz w kategoriach rynku pracy. Natomiast potencjał kulturowy i przyrodniczy tworzą korzystne warunki dla rozbudowy infrastruktury turystycznej. Według *Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Wielkopolskim* powiat gostyński a więc i gmina Piaski dysponują bardzo dobrymi warunkami dla rozwoju turystyki krajoznawczej. Są to zasoby rangi krajowej. W jej skład wchodzi: dwory i pałace, szlaki

religijne, szlaki kolejowe, tradycje zanikających rzemiosł i zawodów. Dobre warunki cechują wybrane formy turystyki kwalifikowanej: rowerowej, jeździeckiej.

PODNIESIENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO

Priorytet: Zwiększenie konkurencyjności gminy Piaski

cele szczegółowe	obszary interwencji	zadania
<p>1. infrastruktura drogowa gminy powiązana z zewnętrznymi systemami komunikacyjnymi</p> <p>2. zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych</p> <p>3. duże możliwości i dobre warunki inwestycyjne w gminie</p> <p>4. silna przedsiębiorczość i prężność małych firm</p> <p>5. rozwinięte innowacyjne formy współpracy przedsiębiorstw</p> <p>6. zwiększona rola turystyki w gospodarce regionu</p> <p>7. wypromowane lokalne produkty – dobra marka</p>	<p>Infrastruktura komunikacyjna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja i rozbudowa dróg - rozbudowa dróg przy strefie aktywności gospodarczej i terenach o dużym znaczeniu gospodarczym - współpraca gminami z powiatem na rzecz inwestycji w drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, na zasadach partnerstwa, także finansowego - poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym – instalacja sygnalizacji świetlnej w newralgicznych miejscach - współpraca samorządów na rzecz budowy obwodnicy Gostynia i Piasków - podejmowanie niezbędnych działań w zakresie utrzymania i wykorzystania istniejących linii kolejowych
	<p>Współpraca z przedsiębiorcami, instytucje otoczenia biznesu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - promocja lokalnej gospodarki i możliwości inwestycyjnych - rozwój i upowszechnianie finansowych instrumentów wsparcia drobnych przedsiębiorstw - rozpowszechnianie informacji na temat możliwości pozyskiwania kapitału pod działalność gospodarczą - wzmocnianie instytucji otoczenia biznesu – finansowe, rzeczowe, w zakresie definiowania zadań - rozwijanie partnerstwa między władzami publicznymi a przedsiębiorstwami, z wykorzystaniem instytucji otoczenia biznesu - rozwój i promocja innowacyjnych form współpracy przedsiębiorstw, grup producenckich, klastrów - rozwijanie partnerstwa między przedsiębiorstwami a lokalnymi szkołami

	Oświata na rzecz przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - działania na rzecz dostosowanie profili i specjalności kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz wyzwań przyszłości - upowszechnianie idei doskonalenia zawodowego w celu podwyższania i zdobywania nowych kompetencji merytorycznych i osobowościowych - wzmocnienie działań i zachęt w kierunku wyboru przez uczniów kształcenia w zakresie nauk ścisłych i przyrodniczych - stworzenie profesjonalnej kadry doradców zawodowych lub centrum kształtowania karier - wsparcie przy powołaniu Szkolnych Ośrodków Kariery w celu wspierania rozwoju indywidualnego ucznia - wzmocnienie edukacji w szkołach na temat przedsiębiorczości i współczesnej gospodarki
	Współpraca z gminami	<ul style="list-style-type: none"> - działania na rzecz partnerstwa na rzecz wspólnych inwestycji, zwłaszcza w zakresie infrastruktury komunikacyjnej i społecznej - podejmowania wspólnych działań z samorządami gminnymi i powiatowym na rzecz wzmocnienia instytucji otoczenia biznesowego - dokonywanie wspólnej oceny sytuacji gospodarczej i rynku pracy gminy, powiatu gostyńskiego wraz z wnioskami i propozycjami działań - podejmowanie wspólnych działań na rzecz rozbudowy i uzbrojenia terenów inwestycyjnych - pozyskiwanie terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą - polepszenie warunków i bodźców inwestycyjnych oraz promocja potencjału inwestycyjnego gminy
	Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa infrastruktury turystycznej - wspieranie rozwoju agroturystyki - opracowanie, rozwijanie i promocja produktu turystycznego gminy we współpracy z Lokalną Grupą Działania „Gościnna Wielkopolska” i Powiatem Gostyńskim
	Obszary wiejskie	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie produkcji i promocja żywności ekologicznej - inicjowanie i wspieranie powiązań między producentami rolnymi - poszukiwanie i wspieranie marki lokalnych produktów i grup producenckich - wspieranie, poprzez instytucje otoczenia biznesu, przedsięwzięć okołorolniczych i pozarolniczej działalności gospodarczej na terenach wiejskich - wspieranie przedsiębiorczości na terenach wiejskich - promocja alternatywnych form zatrudnienia dla ludności wiejskiej - rozpowszechnianie wiedzy na temat przekształceń we współczesnej gospodarce - zwiększenie dostępności komunikacyjnej i mobilności na obszarach wiejskich

Rozwój, wspólnota, mieszkańcy

Rozwój nowoczesnej gospodarki i podniesienie zamożności społeczeństwa wymaga zwiększenia inwestycji w kapitał ludzki. Mimo poprawiającej się sytuacji na rynku pracy, wciąż wiele osób, ze względu na brak lub niedopasowane umiejętności zawodowe do wymogów pracodawców, nie może wejść lub utrzymać się na rynku pracy. Podniesienie poziomu i jakości kształcenia przyczynia się do zwiększenia szans na znalezienie i podjęcie zatrudnienia oraz do podniesienia mobilności na rynku pracy. Zapewnienie uczniom wysokiej jakości kształcenia przyczyni się także do wzmocnienia umiejętności dokonywania odpowiednich wyborów przyszłej kariery zawodowej. Ze względu na potrzeby współczesnej gospodarki, szczególnie istotne jest stworzenie warunków, dzięki którym wzrośnie liczba uczniów zainteresowanych naukami ścisłymi.

Wobec wyzwań przyszłości szczególnym zadaniem jest zaangażowanie gminy na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego. Przetwarzanie informacji, ich jakość i szybkość przekazywania są w społeczeństwie informacyjnym kluczowymi czynnikami wzrostu i konkurencyjności. Jest to o tyle istotne, że społeczeństwo informacyjne tworzy warunki do poprawy efektywności gospodarowania przedsiębiorstw oraz wysokiej sprawności administracji publicznej. Inny aspekt funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego dotyczy zagrożeń zmarginalizowania i wykluczenia społeczeństwa. Dostęp do technologii informatycznych, rozwijanie umiejętności ich wykorzystywania, zwłaszcza u ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym, czy trwałym bezrobociem, stwarza im szanse i możliwości stałego rozwoju. Technologia informatyczna pokonuje również odległości fizyczne, czyli stwarza równe szanse, zwłaszcza dla ludności z obszarów wiejskich. Nie ulega wątpliwości, że szczególne znaczenie dla transformacji w kierunku społeczeństwa informacyjnego ma system edukacyjny. Zasadniczymi celami edukacji powinno być wykształcenie obywateli informujących się, komunikujących się, uczących się i tworzących – w warunkach coraz bardziej powszechnego dostępu do technik informacyjno- komunikacyjnych.

Spółeczeństwo informacyjne będzie zdolne do świadczenia i korzystania z e-usług. Mają one szczególne znaczenie dla potencjalnego wzrostu gospodarczego oraz tworzenia nowych usług na rzecz rozwoju: elektronicznego biznesu (e-business), elektronicznej administracji (egovernment), nauczania na odległość (e-learning).

Ważnym zadaniem jest opracowanie i realizacja długookresowych zadań przywracania na rynek pracy osób pozostających poza nim (w tym zwłaszcza długotrwale bezrobotnych), ze szczególnym uwzględnieniem programów aktywizacji osób z grup znajdujących się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. młodzieży-absolwentów, kobiet, osób powyżej 50.

roku życia, osób niepełnosprawnych. Aktywizacja bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym dokonywać się powinna m.in. poprzez zwiększenie dostępności oraz wzbogacenie form i metod pośrednictwa pracy, a także większą dostępność do usług pośrednictwa zawodowego. Sprawny lokalny rynek pracy wesprze dynamikę przepływów ludności ze stanu bezrobocia do pracy, z nieaktywności do zatrudnienia, ze szkoły do pracy.

Poprawie wykształcenia i kwalifikacji osób pracujących, a także wchodzących na rynek pracy sprzyjać będzie m.in. podniesienie jakości edukacji w szkołach na wszystkich szczeblach oraz zwiększenie odsetka osób dorosłych dokończających się. Podejmowane będą działania zmierzające do tego, aby szkoły lepiej przygotowywały do pracy we współczesnej gospodarce poprzez naukę języków obcych, uczenie przedsiębiorczości i innowacyjności, upowszechnianie umiejętności informatycznych. Większy nacisk powinien zostać położony na wzrost umiejętności z obszaru przedmiotów ścisłych, wykorzystanie technologii we współczesnym świecie i przetwarzanie informacji wymaga bowiem odpowiednich kwalifikacji.

Pożądane jest działanie zróżnicowanych form lokalnej i ponadlokalnej aktywności społecznej. W tym celu wspierać należy organizacje pozarządowe i edukację obywatelską. Istotnym celem działań publicznych powinno być umacnianie kapitału społecznego oraz wspieranie społeczeństwa obywatelskiego – możliwości artykulacji interesów i potrzeb obywateli oraz działania na rzecz ich realizacji m.in. poprzez społeczną samoorganizację. Wzmocniony powinien zostać udział sektora ekonomii społecznej – organizacji pozarządowych w procesie zatrudnienia, m.in. poprzez takie działania jak: realizacja działań wspierających zatrudnienie oraz promocja organizacji pozarządowych jako pracodawców.

Znacznym potencjałem dysponują organizacje pozarządowe. Nie jest on w pełni wykorzystywany, głównie z powodu utrudnionego dostępu do infrastruktury.

Efektywna edukacja o wysokiej jakości jest kluczowym warunkiem rozwoju społeczeństwa, a także drogą do podnoszenia jakości życia. Urozmaicenie i zwiększenie liczby wszelkich form kształcenia powinno znacząco wpływać na wzrost konkurencyjności regionu i rozwój gospodarki opartej na wiedzy. W celu podniesienia poziomu edukacji w regionie niezbędne jest stworzenie odpowiednich warunków w zakresie infrastruktury i wyposażenia placówek edukacyjnych na wszystkich poziomach kształcenia.

Ważnym obszarem interwencji planu będzie zapewnienie edukacji i przygotowania zawodowego młodzieży, która pozostaje poza systemem oświaty, a która zagrożona jest wykluczeniem społecznym. Polska jest krajem o niskim stopniu aktywności zawodowej mieszkańców - dotyczy to również gminy Piaski. Skutkiem takiej sytuacji jest niska konkurencyjność gospodarki obniżana przez wysokie koszty pracy oraz koszty socjalne.

Sytuacja w najbliższych latach może ulegać pogorszeniu, gdyż wzrastać będzie odsetek ludzi w podeszłym wieku. Rośnie także poziom zachorowań na choroby społeczne. Zatrzymanie, bądź spowolnienie niekorzystnych tendencji w sferze aktywności zawodowej mieszkańców regionu, wymaga poprawy infrastruktury edukacji, sfery społecznej oraz zdrowia.

W latach objętych prognozowaniem można oczekiwać następujących tendencji:

- spadek liczby uczniów. Tendencja spadkowa kształtuje się na poziomie około 100 uczniów w ciągu roku szkolnego, co w efekcie przekłada się na zmniejszenie liczby oddziałów. Tym samym powstanie zjawisko nadwyżki etatowej kadry pedagogicznej i administracyjno-obsługowej. W związku z powyższym należy rozważyć możliwość przekwalifikowania się kadry pedagogicznej z wykorzystaniem jej do zajęć pozalekcyjnych i środowiskowych w ramach tzw. „otwartej szkoły”. Można zagospodarować kadrę pedagogiczną w nadrabianiu zapóźnienia cywilizacyjnego starszego pokolenia.
- wzrost liczby dzieci i młodzieży z dysfunkcjami rozwojowymi. Oznacza to konieczność nasilenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych. Należy pozyskać środki na te zajęcia oraz prowadzić akcje informacyjno-edukacyjne wśród rodziców.
- daje się zauważyć braki kadrowe wśród nauczycieli języka angielskiego. W związku z powyższym rodzi się potrzeba pozyskania środków na przekwalifikowanie nauczycieli posiadających zdolności lingwistyczne.
- daje się zauważyć wyraźną dysproporcję pomiędzy nakładami płacowymi a rzeczowymi. Wpływa to na niedostateczny poziom wyposażenia szkół i placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt optymalizujący proces kształcenia. W szkołach widać wyraźnie niski poziom technologiczny wyposażenia laboratoriów, pracowni. W związku z powyższym należy pozyskać środki na unowocześnienie zasobów.
- celowym wydaje się utworzenie w szkołach centrum informacji multimedialnej oraz doprowadzenie do powstania elektronicznego systemu wymiany informacji.

Bezrobocie w gminie Piaski spada. Nadal jednak jest dość wysokie – zwłaszcza w odniesieniu do średniej dla województwa wielkopolskiego i charakteryzuje się niekorzystną strukturą. Ważnym problemem pozostaje niski poziom aktywności zawodowej mieszkańców.

Wśród problemów sfery społecznej najistotniejszymi są bezrobocie mieszkańców powiatu oraz związane z nim ubóstwo, uzależnienia, przede wszystkim od alkoholu, a także osoby niepełnosprawne, rodziny wielodzietne, problemy dzieci i młodzieży, przemoc w rodzinie, niedostateczna pomoc oferowana osobom ubogim. Długookresowe bezrobocie ma wpływ na

ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i zobowiązań finansowych.

Ważnym elementem będzie partnerstwo, które będzie miało kluczowy znaczenie dla realizacji najważniejszych zadań publicznych i społecznych. Podstawą dla właściwego podziału ról pomiędzy partnerami życia publicznego, w zakresie realizacji zadań publicznych, powinna być zasada komplementarności. Do przeszłości powinien odejść model wąskiego, sektorowego spojrzenia na instytucję zadań publicznych. Istotny jest wzrost efektywności mechanizmów konsultacyjnych i współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie stanowienia, a także realizacji polityk publicznych i regulacji prawnych.

Obecna kondycja trzeciego sektora wskazuje, że jego potencjał nie jest wciąż w pełni wykorzystywany. Powinno się podejmować działania służące wzmocnieniu potencjału i sprawności działań trzeciego sektora w zakresie jego zdolności do realizacji zadań publicznych oraz uzgadniania polityk publicznych we współpracy z administracją publiczną. Organizacje pozarządowe na terenie gminy mają znaczny obszar do zagospodarowania: do tej pory ich aktywność jest znaczna w sferze kultury, sportu i rekreacji, przedsiębiorczości i pomocy społecznej. Zdecydowanego zwiększenia zaangażowania należałoby oczekiwać w przypadku obszaru tzw. ekonomii społecznej, doradztwa, krzewienia wolontariatu. Ponadto NGO's powinny rozwinąć działania w zakresie zapewnienia atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (organizowaniem zajęć dydaktycznych, sportowych i kulturalnych, wyrównujących braki w wykształceniu); stworzenia korzystniejszych warunków do powstawania nowych miejsc pracy, aktywizacji osób bezrobotnych; pomocy osobom najbardziej potrzebującym, m.in. osobom niepełnosprawnym, starszym i samotnym; rodzinom najuboższym, patologicznym, wielodzietnym; zapobiegania patologiom; profilaktyka uzależnień oraz przemocy; stworzeniu ośrodka dla dzieci i młodzieży uzależnionej; utworzenia schroniska dla bezdomnych; organizowaniu pomocy dla najuboższych; kształcenie ubogiej i zdolnej młodzieży; kształcenia ustawicznego dla ludzi starszych poszukujących pracy.

PODNIESIENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO

Priorytet: Rozwój, wspólnota, mieszkańcy

cele szczegółowe	obszary interwencji	zadania
<p>1. system edukacji elastyczny i dostosowujący się do potrzeb rynku pracy 2. silny trzeci sektor, aktywny także w obszarze rynku pracy i polityki społecznej, 3. dostęp do pozyskania nowych umiejętności i kwalifikacji 4. odpowiednie przygotowanie zawodowe, 5. dobra, rozwinięta infrastruktura edukacyjna 6. infrastruktura i usługi na rzecz społeczeństwa informatycznego,</p>	Edukacja	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa jednostek oświatowych, w tym budowa sali gimnastycznej w Zespole Szkół Szkołą Podstawowa i Gimnazjum nr 3 w Szelejewie, - inwestycje w bazę materialną i wyposażenie szkół: zakup sprzętu i pomocy naukowych, wyposażenie bibliotek, pracownie przedmiotowe, - budowa i modernizacja infrastruktury gastronomicznej szkół – stołówek szkolnych, - zagospodarowanie terenów przyszkolnych, - inwestycje w środki transportu w celu usprawnienia drogi ucznia do szkoły, - dofinansowanie dla nauczycieli doskonalących się, dokształcających i realizujących przekwalifikowanie, - inwestycje w rozwój oferty edukacyjnej szkół podstawowych i gimnazjalnych, - rozwój kompetencji kluczowych uczniów, w szczególności matematycznych, informatycznych, przyrodniczych, przedsiębiorczości oraz języków obcych, - działania zmierzające do rozwijania w uczniach właściwych postaw w pracach zespołowych, kreatywności i wdrażania innowacyjności, - rozwój umiejętności dydaktycznych kadry nauczycielskiej w ramach kompetencji kluczowych oraz pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, - rozwój pozalekcyjnej oferty edukacyjnej (rozwijanie uzdolnień, tworzenie laboratoriów dla uczniów), - działania zwiększające świadomość patriotyczną uczniów, działania stymulujące i ożywiające współpracę szkół i uczniów z instytucjami publicznymi, przedsiębiorstwami oraz organizacjami pozarządowymi
	Społeczeństwo informacyjne, wyrównywanie szans edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - podjęcie niezbędne działań w celu pozyskania środków zewnętrznych na różnorodne formy wsparcia uczniów - stworzenie i rozpowszechnienie w szkołach podstawowych i gimnazjalnych systemu kształcenia: e-edukacji - wyposażanie placówek w sprzęt komputerowy, teleinformatyczny i multimedialny – połączenie szkół gimnazjalnych systemem informatycznym, umożliwiającym wspólne kształcenie i kształcenie na odległość - stworzenie elektronicznego systemu wymiany informacji oświatowych - przeciwdziałanie wykluczeniu edukacyjnemu: usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych - tworzenie programów pozalekcyjnych i pozaszkolnych ze szczególnym uwzględnieniem języków obcych, przedsiębiorczości i nauk przyrodniczo- matematycznych - wdrażanie programów edukacyjnych dla uczniów z obszarów wiejskich, uczniów niepełnosprawnych, uzależnionych, zmarginalizowanych społecznie

	Wzmocnienie mechanizmów partnerstwa między administracją publiczną a sektorem pozarządowym	<p>- stymulowanie, we współpracy z jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi, działań publicznych podejmowanych przez organizacje pozarządowe: zapewnienie atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (organizowaniem zajęć dydaktycznych, sportowych i kulturalnych, wyrównujących braki w wykształceniu); stwarzanie korzystniejszych warunków do tworzenia miejsc pracy; aktywizacja osób bezrobotnych; pomoc osobom najbardziej potrzebującym, m.in. osobom niepełnosprawnym, starszym i samotnym; rodzinom najuboższym, patologicznym, wielodzietnym; zapobieganie patologiom; profilaktyka uzależnień i przemocy; rozwój uniwersytetu III wieku; stworzenie ośrodka dla dzieci i młodzieży uzależnionej; utworzenie schroniska dla bezdomnych; organizowanie pomocy dla najuboższych; kształcenie ubogiej i zdolnej młodzieży; kształcenie ustawiczne dla ludzi starszych poszukujących pracy oraz ścisłą współpracą z Ośrodkami Pomocy Społecznej i mediami</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie zasobów ludzkich organizacji pozarządowych - wsparcie i realizacja zadań z zakresu ekonomii społecznej
	Zasoby rynku pracy i zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizowanie bezrobotnych z tzw. „grup ryzyka” poprzez realizację skierowanych do konkretnych grup projektów - wspieranie rozwoju kształcenia ustawicznego - rozpowszechnianie ofert pracy, zwłaszcza dla absolwentów - realizacja programów z zakresu doksztalcania i przekwalifikowania osób poszukujących pracy - promowanie adaptacji przedsiębiorstw i ich pracowników do warunków zmieniającego się rynku - wzmocnienie polityki równości szans w dostępie do rynku pracy
	Ochrona zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - cykliczne ankietowanie opinii publicznej na temat jakości świadczonych usług z zakresu opieki zdrowotnej - promocja zdrowia: tworzenie i realizacja programów profilaktycznych, promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu
	Pomoc i integracja społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie programów edukacyjno-korekcyjnych obejmujących swym zainteresowaniem osoby wykluczone z rynku pracy - prowadzenie, w celu zapobiegania patologiom w rodzinach (alkoholizm, narkomania), profilaktyki wśród młodzieży na każdym szczeblu nauczania oraz wspierania rodziny w sytuacjach kryzysowych - likwidowanie barier architektonicznych w budynkach i na ulicach (np. chodniki), a także barier komunikacyjnych i społecznych - wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych - zorganizowanie dowozu osób niepełnosprawnych - podejmowanie działań w celu integracji i zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne poprzez umożliwienie im uczestniczenia w życiu szkoły, środowiska oraz stworzenie im atmosfery „bycia” z całym społeczeństwem; a także uczenie dzieci zdrowych już od najmłodszych lat tolerancji i zrozumienia osób niepełnosprawnych - wspieranie integracji społecznej mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwój usług społecznych na tych obszarach - wspieranie inicjatyw o charakterze informacyjnym, szkoleniowym i promocyjnym

3. Jakość życia

Podnoszenie poziomu życia mieszkańców oznacza, poza inwestycjami w infrastrukturę techniczną, również konieczność zapewnienia wystarczającego dostępu do edukacji, usług zdrowotnych, opiekuńczych i socjalnych, usług związanych z administracją, a także infrastruktury służącej wykorzystaniu czasu wolnego. Infrastruktura usług społecznych, rozumiana zarówno jako infrastruktura techniczna, jak i jakość świadczonych usług, służy kształtowaniu jakości kapitału ludzkiego.

Ważnym zadaniem pozostaje kształtowanie efektywności lokalnej administracji. Postępuje w gminie modernizacja procesów zarządzania, wyzwaniem stanowiąc będą także nowe zadania, w tym wdrożenie planowania zadaniowego w ujęciu finansowym. Priorytetowo traktowane powinny być usprawnienia, których rezultatem będzie poprawa obsługi klienta w urzędzie, mająca wymierny efekt: wprowadzanie standardów obsługi klienta, uproszczenie procedur wewnątrz urzędu, czy skrócenie czasu oczekiwania na rozpatrzenie sprawy. Upowszechnianiu powinny ulec przedsięwzięcia, mające na celu poprawę jakości tworzonej strategii, programów, czy planów, czemu musi towarzyszyć doksztalcenie, podnoszenie umiejętności i kompetencji w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi programowania, efektywnej implementacji zaprogramowanych polityk oraz oceny ich wdrażania. Przedsięwzięcia te doprowadzą do poprawy zdolności regulacyjnych administracji. Towarzyszyć temu powinna odpowiednia polityka szkoleniowa.

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej podporządkowana będzie zapewnieniu równego dostępu do edukacji dobrej jakości. Działania te muszą jednak uwzględniać zmiany demograficzne i związaną z nimi konieczność społeczno-ekonomicznej optymalizacji sieci szkolnej. Poprawiany będzie stan techniczny szkół i placówek oświaty, ich wyposażenie w środki dydaktyczne oraz inne wyposażenie niezbędne do prowadzenia procesu dydaktycznego (w tym Internet, multimedia). Rozbudowywana będzie baza sportowa. Na obszarach wiejskich obserwuje się wiele problemów rozwojowych, które na ogół są trudniejsze do rozwiązania, niż na terenie miast. W znacznym stopniu dotyczy to niskiego poziomu życia i zagrożenia wykluczeniem społecznym, które jest znacznie silniejsze na terenach nisko zurbanizowanych. Także problem marginalizacji społecznej, długotrwałego bezrobocia i braku kwalifikacji zawodowych adekwatnych do potrzeb rynku pracy w znacznie większym zakresie dotyczy mieszkańców terenów wiejskich.

Ze względu na spodziewany odpływ osób z rolnictwa, przy niskiej mobilności zawodowej i przestrzennej, w szczególności ludności starszej, specjalnego znaczenia nabiera prowadzenie działań mających przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu.

Jednym z czynników wspierających zmiany strukturalne na obszarach wiejskich będzie także wsparcie usług w zakresie doradztwa zawodowego oraz przekwalifikowania osób odchodzących z pracy w rolnictwie, jak również promocja przedsiębiorczości, rozwój pozarolniczych funkcji wsi. W procesach rozwoju obszarów wiejskich szczególna rola przypada ośrodkom miejskim, w których ludność wiejska może znaleźć zatrudnienie, podwyższyć poziom edukacji i umiejętności.

Skala i tempo zmian na wsi w dużej mierze zależą będzie od stopnia samoorganizacji środowisk lokalnych i ich aktywności. Wzmocnieniu winny ulec zadania służące umacnianiu organizacji pozarządowych i wolontariatu.

Należy podejmować działania obliczone na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, zwiększenie mobilności i aktywności społecznej oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Przedmiotem najwyższej uwagi musi być środowisko naturalne. Zmniejsza się zanieczyszczenie powietrza. W celu utrzymania tej tendencji powinny być prowadzone działania zmierzające do ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery, poprzez projekty polegające na: instalacji nowoczesnych systemów grzewczych z elementami odnawialnych źródeł energii, modernizacji systemów przesyłowych energii cieplnej, termomodernizacji.

Zastosowanie odnawialnych źródeł energii, z jednej strony zapewni dywersyfikację źródeł zaopatrzenia w energię, z drugiej, ograniczy negatywną presję gospodarki na środowisko.

Na terenie Gminy są obszary znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. W związku z tym należy zidentyfikować zagrożenia poprzez przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji i podjąć działania zmierzające do wykluczenia zapóźnień w następujących obszarach.

- 1) gospodarczym – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw
- 2) środowiskowym – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- 3) przestrzenno-funkcjonalnym – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych

do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,

4) technicznym – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

PODNIESIENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO

Priorytet: Poprawa jakości życia

cele szczegółowe	obszary interwencji	zadania
1. ochrona zasobów przyrodniczych gminy 2. racjonalna i proekologiczna gospodarka energią ciepłą i odpadami 3. dobra infrastruktura komunikacyjna 4. dobra jakość usług medycznych 5. silny i aktywny sektor pozarządowy 6. zróżnicowana gospodarka wiejska – wielofunkcyjność wsi 7. aktywność na obszarach wiejskich 8. zachowane, bogate dziedzictwo kulturowe 9. rewitalizacja obszarów problemowych	Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych i promocja gminy	<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie mechanizmów, zwłaszcza elektronicznych, służących poprawie obsługi klienta w urzędzie - wzmacnianie jakości tworzonych przez lokalną administrację strategii, programów i polityk o zasięgu lokalnym - wzmacnianie mechanizmów ewaluacji i monitoringu wdrażanych programów, strategii, planów - podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników - modernizacja procesów zarządzania - upowszechnianie wizerunku gminy, jego zadań i obowiązków
	Obszary wiejskie – najmniejsze wspólnoty lokalne	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa podstawowych usług na terenach wiejskich - rozwój elementów infrastruktury technicznej, warunkującej rozwój społeczno-gospodarczy - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznym i marginalizacji - dostępność usług edukacyjnych, np. z wykorzystaniem technik informatycznych i multimedialnych - wspieranie inicjatyw obywatelskich na wsi - kultywowanie tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów - aktywizowanie ludności obszarów wiejskich
	Ochrona środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - odnawianie zasobów zdegradowanych - kompleksowa modernizacja tradycyjnych systemów ciepłowniczych - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - tworzenie systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych - prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej - zwiększenie zastosowania systemów ciepłowniczych wykorzystujących energię odnawialną, - edukacja ekologiczna - poprawa retencyjności wód w gminie - rozbudowa kanalizacji sanitarnej - poprawa gospodarki odpadami - zmniejszenie rozmiarów emisji zanieczyszczeń powietrza

Sport i rekreacja	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa obiektów sportowych, terenów lekkoatletycznych, boisk o nawierzchni sztucznej i naturalnej w przedszkolach oraz szkołach podstawowych i gimnazjalnych - promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu - rozpowszechnianie zajęć rekreacyjnych - wspomaganie imprez rekreacyjno- sportowych o zasięgu gminnym
Kultura	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona i promowanie dziedzictwa kulturowego - rozwój lokalnej infrastruktury kultury - rozpowszechnianie dorobku kulturalnego gminy - wspomaganie imprez kulturalnych, lokalnych twórców, zanikających tradycji i wyrobów - działania służące odkrywaniu, dokumentowaniu i upowszechnianiu wiedzy z zakresu historii Polski wspieranie inicjatyw angażujących społeczność w działania poświęcone pielęgnowaniu i promowaniu lokalnego dziedzictwa i kultury - działania służące budowaniu rozwoju aktywności kulturalnej, społecznej i animacyjnej - budowanie tożsamości narodowej i dumy z przynależności do społeczności lokalnej - budowanie patriotyzmu lokalnego poprzez poznanie własnej historii, kultury, tradycji i atutów społeczno-gospodarczych
Bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - doposażenie służb bezpieczeństwa publicznego (policja, straż) w środki techniczne, sprzęt ratowniczy i środki transportu - wyposażenie służb, inspekcji, straży i jednostek samorządu terytorialnego w nowoczesny sprzęt łączności - rozbudowa wczesnego systemu ostrzegania i alarmowania ludności w sytuacjach kryzysowych (zintegrowane systemy powiadamiania, syreny elektroniczne oraz zintegrowany system alarmowania i ochrony ludności)
Rewitalizacja obszarów problemowych	<ul style="list-style-type: none"> - sporządzeniu programu rewitalizacji Gminy Piaski - przebudowa i adaptacja obiektów na terenach zdegradowanych w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych - poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych rewitalizowanego obszaru

WDRAŻANIE I MONITOROWANIE PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Monitoring to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp oraz efekty realizowanych zadań. Jest więc procesem, który ma na celu analizowanie stanu realizacji Planu i jego zgodności z przyjętymi założeniami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione oraz modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby efektywnie kojarzyć je z innymi przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze gminy.

Stworzenie systemu monitoringu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego na lata 2016-2023 ma na celu określenie:

- zgodności realizacji przyjętych celów z założeniami
- ewentualnych przeszkód w realizacji przyjętych celów
- zmian lub zalecenie aktualizacji przyjętych zadań lub celów

Monitoring i ocena realizowanych zadań będzie dokonywana w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej, niż raz w roku. Systematyczna nowelizacja Planu Rozwoju Lokalnego będzie dokonywana w oparciu o wnioski i opinie radnych gminy Piaski, odpowiednich komórek organizacyjnych, jak również partnerów społecznych. Należy w tym miejscu podkreślić, że Plan jest dokumentem otwartym i winien być uzupełniany i oceniany cyklicznie.

Będzie to przede wszystkim ocena jakościowa. Koordynację prac w zakresie monitoringu oraz sprawozdawczości zapewni zespół powołany przez Wójta Gminy Piaski. Prace zespołu realizowane będą w miarę potrzeb lecz nie rzadziej niż raz na dwa lata. Ze swoich prac zespół przygotowuje wytyczne, które po konsultacji z Sołtysami i Radą Gminy zostaną przez Wójta Gminy Piaski zaproponowane jako zmiana Planu Rozwoju Lokalnego

PLAN FINANSOWY NA LATA 2016-2023 ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Lp.	Nazwa projektu oraz klasyfikacja budżetowa	Lata realizacji	Nakłady inwestycyjne w zł			Źródło finansowania
			Ogółem	Gmina	Środki zewnętrzne	
I. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO						
JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ PROJEKTÓW - URZĄD GMINY PIASKI						
1.	Przebudowa drogi gminnej w Szelejewie Pierwszym	2016 -2017	200 000	120 000	80 000	Gmina Piaski, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (FOGR)
2.	Modernizacja drogi w sołectwie Michałowo (DAREX)	2018 -2023	170 000	110 000	60 000	Gmina Piaski, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (FOGR)
3.	Przebudowa drogi gminnej w Szelejewie Drugim (droga do Stefanowa)	2020 -2023	800 000	800 000	---	Gmina Piaski, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (FOGR)
4.	Przebudowa drogi gminnej w Strzelcach Wielkich / za Borowczakiem / wraz z kanalizacją deszczową i sanitarną	2016 -2019	2 500 000	1 700 000	800 000	Gmina Piaski, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)
5.	Przebudowa drogi gminnej w Piaskach ul. Kasprzaka i Wschodnia wraz z kanalizacją deszczową	2020 -2021	1 500 000	1 500 000	-----	Gmina Piaski
6.	Przebudowa drogi gminnej na Talarach	2021 -2022	600 000	500 000	100 000	Gmina Piaski, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (FOGR)
7.	Przebudowa drogi gminnej w Bodzewku Pierwszym	2021 -2022	1 000 000	840 000	160 000	Gmina Piaski, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (FOGR)
8.	Przebudowa drogi gminnej w Strzelcach Małych	2020 -2021	1 000 000	500 000	500 000	Gmina Piaski, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)
9.	Dokończenie przebudowy drogi gminnej od cmentarza w Piaskach w kierunku Strefy Gospodarczej	2016-2017	150 000	150 000	----	Gmina Piaski
10.	Przebudowa dróg gminnych na osiedlu Dręczewo	2016 -2017	500 000	500 000	----	Gmina Piaski
11.	Przebudowa ulicy Polnej w Piaskach	2017 -2018	500 000	300 000	200 000	Gmina Piaski, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (FOGR)
12.	Przebudowa drogi powiatowej nr Ul. Sienkiewicza od drogi krajowej nr 12 do przejazdu kolejowego	2016 - 2017	300 000	150 000	150 000	Gmina Piaski, Powiat Gostyński
13.	Przebudowa drogi powiatowej, ul. św. Marcina od drogi krajowej nr 12 do przejazdu kolejowego	2021 -2022	400 000	200 000	200 000	Gmina Piaski, Powiat Gostyński
14.	Przebudowa ulicy Dręczewskiej w Piaskach do drogi powiatowej w Dręczewie Drugim	2017 -2018	1 000 000	400 000	600 000	Gmina Piaski, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)
15.	Przebudowa chodnika przy drodze powiatowej od drogi krajowej nr 12 do Bazyliki na Świętej Górze	2016	100 000	100 000	----	Gmina Piaski,
RAZEM			10 720 000	7 870 000	2 850 000	85

II. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI ORAZ URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH I WODOCIĄGOWYCH GMINY PIASKI**JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ PROJEKTÓW - URZĄD GMINY PIASKI**

1.	Budowa kanalizacji sanitarnej z przykanalikami w m. Bodzewo	2016 -2019	4 000 000	3 000 000	1 000 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
2.	Remont i modernizacja stacji uzdatniania wody w Strzelcach Wielkich	2016 -2017	400 000	400 000	-----	Gmina Piaski
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Strzelcach Wielkich	2018 -2020	3 000 000	2 000 000	1 000 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
4.	Przebudowa kanalizacji deszczowej i modernizacja nawierzchni na ul. Szkolnej i Rynek w Piaskach	2016 - 2018	700 000	700 000	----	Gmina Piaski
5.	Wymiana sieci wodociągowych z rur azbestowo-cementowych na rury PCV	2019 -2023	1 000 000	1 000 000	-----	Gmina Piaski
RAZEM			9 100 000	7 100 000	2 000 000	

III. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OBIEKTÓW OŚWIATOWYCH						
JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ PROJEKTÓW – URZĄD GMINY PIASKI						
1.	Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Szelejewie	2016-2017	4 700 000	3 700 000	1 000 000	Gmina Piaski, Program LEMUR
2.	Modernizacja stadionu sportowego i małej infrastruktury na stadionie w Piaskach ul. Dworcowa w Piaskach	2019-2022	410 000	210 000	200 000	Gmina Piaski, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
3.	Modernizacja stadionu sportowego i małej infrastruktury na stadionie w Szelejewie	2020-2023	400 000	200 000	200 000	Gmina Piaski, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
4.	Rozbudowa Infrastruktury Cyfrowej Jednostek Oświatowych Gminy Piaski	2018- 2023	500 000	250 000	250 000	Gmina Piaski, Ministerstwo Edukacji Narodowej
5.	Rozwój bazy edukacyjnej poprzez wyposażenie szkół w zaplecze edukacyjne (pracownie przedmiotowe)	2017 -2023	300 000	15 000	285 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Regionalny Program Operacyjny
6.	Inwestycja w rozwój oferty edukacyjnej szkół podstawowych i gimnazjalnych poprzez zajęcia edukacyjne rozwijające uzdolnienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość uczniów.	2017 – 2023	700 000	35 000	665 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Regionalny Program Operacyjny
7.	Rozwój kompetencji kluczowych uczniów zajęcia wyrównawcze dla uczniów z deficytami oraz dodatkowe dla uczniów uzdolnionych	2017– 2023	700 000	35 000	665 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Regionalny Program Operacyjny
8.	Rozwój umiejętności dydaktycznych kadry nauczycielskiej	2017-2023	200 000	10 000	190 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Regionalny Program Operacyjny
	RAZEM		7 910 000	4 455 000	3 455 000	

IV. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ i SPOŁECZNEJ**JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ PROJEKTÓW – URZĄD GMINY PIASKI**

1.	Budowa świetlicy wiejskiej w Bodzewku Drugim	2021 – 2022	500 000	200 000	300 000	Gmina Piaski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
2.	Budowa świetlicy wiejskiej w Dręczewie Drugim	2021-2022	500 000	200 000	300 000	Gmina Piaski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
3.	Budowa świetlicy wiejskiej w Strzelcach Małych	2021-2022	500 000	200 000	300 000	Gmina Piaski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
4.	Modernizacja Domu Strażaka w Piaskach	2017-2019	400 000	60 000	340 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Regionalny Program Operacyjny
5.	Modernizacja Domu Strażaka w Bodzewie	2017-2019	400 000	60 000	340 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Regionalny Program Operacyjny
6.	Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Piaskach	2017-2019	400 000	60 000	340 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Regionalny Program Operacyjny
7.	Przebudowa Sali środowiskowej w Szelejewie Pierwszym na świetlicę wiejską	2021 – 2022	200 000	200 000	---	Gmina Piaski
8.	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Rębowie	2017-2019	200 000	30 000	170 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Regionalny Program Operacyjny
9.	Modernizacja budynku przy parkingu Głogówko (Szpitalik)	2019 – 2023	3 500 000	0	3 500 000	Kongregacja Oratorium św. Filipa Nerii
RAZEM			6 600 000	1 010 000	5 590 000	

V. ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ PROJEKTÓW – URZĄD GMINY PIASKI

1.	Budowa placów zabaw na terenie Gminy Piaski	2016-2023	140 000	140 000	----	Gmina Piaski
2.	Budowa ścieżek i szlaków rowerowych na nasypach kolejowych na trasie Gostyń – Grabonóg – Bodzewko Pierwsze	2019 - 2021	3 000 000	450 000	2 550 000	Gmina Piaski, Wojewódzki Regionalny Program Operacyjny
3.	Kształtowanie centrum wsi Rębowo poprzez zagospodarowanie stawu na cele rekreacyjne i promocyjne lokalnego folkloru	2017 - 2018	200 000	100 000	100 000	Gmina Piaski, Program LEADER
4.	Budowa ścieżek i szlaków rowerowych na nasypach kolejowych na tracie Strzelce Wielkie - Szelejewo – Pogorzela	2020–2023	1 500 000	750 000	750 000	Gmina Piaski, Program LEADER
	RAZEM		4 840 000	1 440 000	3 400 000	
	RAZEM I-V		39 170 000	21 875 000	17 295 000	